۶۳۳

هفته نامه

بجز اصلاح اراده دیگری ندارم سوره هود ۸۸

اصلاح ملی

سیاسي، ټولنیزه او فرهنګي اوونیزه

پنځه ویشتمه ګڼه ۱۳۹۵لمریز کال د میزان ۱۰ مه د ۱۴۳۷ هـ ق د ذي الحجې ۲۹مه د ۲۰۱۶م د اکتوبر۱

د حکومت او حزب اسلامي ترمنځ

د سولې سند د لاسلیک په اړه

رسنیزه اعلامیه

وضعیت ناگوار شفاخانه‌های دولتی

و نابسامانی شفاخانه‌های خصوصی!

مشکلی که مریضان را، به خارج از کشور سوق می‌دهد

آیا د امریکایانو له لوري وژل شوي

کوم ارزښت نه لري؟!

با مخالفانت اینگونه رفتار کن!

رسول الله ﷺ با کفار عادلانه رفتار می‌کرد و در راه اصلاح و دعوت آن‌ها از خود فداکاری نشان می‌داد و شکنجه و آزار آنان را تحمل می‌کرد و از بدی‌های آنان چشم می‌پوشید، چرا اینگونه رفتار نکند، در حالی که پروردگارش به او گفته است:

(وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةٗ) [الأنبياء: ١٠٧] «ما تو را نفرستادیم جز رحمت»، برای چه کسانی؟ فقط برای مؤمنین؟! خیر. (رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ ١٠٧) بلکه «برای همه جهانیان».

یهود به پیامبر ﷺ ناسزا می‌گویند و به دشمنی و عداوت او مبادرت می‌ورزند. ولی با وجود آن نسبت به آنان مهربانی می‌کند.

عایشه رضی الله عنها می‌گوید: روزی یهود به خانه‌ی آنحضرت ﷺ گذشتند و گفتند: «السام علیکم» یعنی مرگ بر شما. آنحضرت ﷺ فرمود: «وعلیکم» وقتی عایشه این سخن آنان را شنید تحمل نکرد و گفت: مرگ بر شما و نفرین و خشم خدا بر شما باد. پیامبر ﷺ فرمود: ای عایشه! آرام باش و از خشونت و ناسزاگویی پرهیز کن. عایشه گفت: مگر نشنیدی چه گفتند؟ آنحضرت ﷺ فرمود: تو نیز شنیدی که من چه گفتم؟ من به آن‌ها جواب گفتم، پس دعای من در حق آن‌ها مستجاب می‌گردد، اما دعای آنان علیه من مورد اجابت قرار نمی‌گیرد.

آری، چه انگیزه‌ای وجود دارد تا ناسزاگویی مقابله به مثل شود! مگر خداوند به او نگفته است: (وَقُولُواْ لِلنَّاسِ حُسۡنٗا) یعنی «با مردم سخن نیک بگویید».

آری، با مردم نیکی و خوشرفتاری کن تا دل‌هایشان را به دست آورده و آن‌ها را رام نمایی. اخلاق آنحضرت ﷺ حتی با دشمنان سرسخت اسلام بزرگ‌منشانه بوده و با آن عادلانه رفتار می‌کرد به طوری که آن‌ها را جذب نموده و قلب‌هایشان را هدایت نمود و به وسیله‌ی آن‌ها کفر را نابود می‌ساخت.

یکی از جوانان جهت تحصیل به آلمان سفر کرده و در یک واحد آپارتمان سکونت نموده بود. روبروی خانه‌ی او یک جوان آلمانی سکونت داشت که در میان آن‌ها هیچگونه رابطه‌ای وجود نداشت. بلکه فقط همسایه بودند.

اتفاقاً دانشجوی آلمانی به سفر رفت و توزیع‌کننده روزنامه‌ها، هر روز روزنامه‌ها را در کنار در منزل وی می‌گذاشت دوست جوان ما بر اثر انباشته‌شدن روزنامه‌های زیاد متوجه می‌شود و از حال همسایه‌اش جویا می‌شود. برایش معلوم می‌شود که او به سفر رفته است، از این جهت روزنامه‌ها را می‌پیچد و در یک قفسه مخصوص می‌گذارد و پیوسته هر روز آن‌ها را جمع کرده و مرتب می‌نماید.

پس از این که همسایه‌اش بعد از دو یا سه ماه برمی‌گردد به او سلام گفته و بازگشت وی را از سفر با سلامت تبریک عرض می‌نماید. سپس روزنامه‌ها را به او تقدیم می‌کند و باز به او می‌گوید: من گمان کردم شاید شما موضوعی را دنبال کرده یا در مسابقه‌ای اشتراک داشته‌اید، از این رو تصمیم گرفتم تا آن را از دست ندهید! همسایه آلمانی با تعجب به این رفتار انسانی او توجه نموده و می‌گوید: آیا در قبال این کار مزد یا پاداشی می‌خواهی؟ دوست ما می‌گوید: خیر، بلکه دین ما به ما دستور می‌دهد تا به همسایه نیکی و خوشرفتاری نماییم و شما همسایه من هستید، باید من با شما نیکی و خوشرفتاری کنم. سپس دوست ما با این همسایه به نیکی رفتار می‌کند، تا این که او به اسلام مشرف می‌شود.

سوگند به خدا! این است بهره و لذت حقیقی دنیا، و آن این که شما احساس نمایید در حساب با مردم راست هستید. پس بشتاب و با تغییر رویه و تعامل اسلامی و انسانی و محبت‌آمیز با آنان رفتار نماییم.

روشنگری...

«بهترین دعوتگران کسانی هستند که با اعمال و رفتارشان در انسان‌ها تأثیر می‌گذارند تا گفته‌هایشان».

اصلاح ملی را از اینجا بدست آورید

کابل: تایمنی، چهار راهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفتر مرکزی جمعیت اصلاح. تیلفون: ۰۷۸۱۵۴۴۱۱۵

کابل: کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار: موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲

کابل: شهر نو، چهار راهی انصاری، کتاب فروشی رسالت. ۰۲۰۲۲۰۳۳۵۹

کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر،

کابل: کمپیوتر فروشی الکاموي جاده نادر پشتون، مارکیت الله نظر منزل ۲ دوکان ۲۳/. ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹

کابل: کابل ده افغانان کتاب فروشی بیهقی

کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱ / ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲

ننگرهار: جلال آباد، چهل متره سرک، د سید اکرام دوکانونه، د ماشومانو زور محبس ته څېرمه د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر تیلیفون: ۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰

جلال اباد- اسحاقزی مارکیټ، لاندې منزل، اصلاح افکار تلیفون: ۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱

کندهار: نوی ښار، د هرات سرک، د سري جامع غرب طرف ته سوري مېنه د امام ابوحنیفه رح تعلیمي او کلتوري مرکز د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر تلیفون: ۰۷۰۵۲۳۰۵۸۳

لغمان: مهترلام ښار، حمزه مارکیټ تیلفون: ۰۷۷۵۶۷۶۰۹۹

هرات: سرک باغ آزادی، ابتدای جاده محبس ابن سینا انجمن اخلاق و معرفت شماره های تماس: ۰۴۰۲۳۷۰۱۲ - ۷۸۹۰۰۸۱۵۲

بلخ: گذر استالفی ها، عقب لیسهٔ خانه نور، دفتر ساحوی بلخ ۰۷۸۸۸۰۴۰۵۵

کندز: شهر کندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، مؤسسه تحصیلات عالی سلام ۰۷۸۷۷۰۳۷۲٤

بغلان: پلخمری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷ / ۰۷۷۷٤۷٦٤٦۹

لوگر: مرکز، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع، کتاب فروشی سادات، سید عبدالحمید هاشمی، تیلفون: ۰۷۰۰۴۴۹۸۱

لوگر: محمدآغه، واغجان بازار، پهلوی کلنیک حسین خیل، تیلفون: ۰۷۷۵۴۱۳۸۷۶

پکتیا: د گردیز ښار، مرکزي چوک، د نې نمایندگۍ وحید الله: ۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲

خوست: افغان تاور شاته خوست مرکزي طبي لابراتوار دوهم پوړ د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر د اکتر محمد گلاب: ۰۷۹۹۱۷۴۵۴۶/۰۷۷۷۱۷۴۵۴۶

تخار: بازارچه کتاب دکان مولوی حبیب الرحمن ۰۷۷۹۶۳۴۱۹۲

بدخشان فیض آباد: ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸ / ۰۷۰۷۸۳۱۳۶۴

زابل: قلات، عمومي جاده، د نجارانو کوڅه د غوثي رهنمای معاملات ترخنگ، شمیره: ۰۷۰۶۵۲۷۱۸۶--۰۷۷۳۵۸۰۲۰۹

فراه: ناحیه سوم، مقابل مسجد جامع قاضی، مرکز علمی و فرهنگی توحید شماره تماس: ۰۷۹۹۸۴۳۶۱۱

نیمروز: سرک ولایت، نا رسیده به قوماندانی امنیه، مرکز علوم قرآنی اعجاز، سید امیر قریشي: ۰۷۹۶۳۰۹۱٤۰

قیمت یک شماره ۱۰ افغانی

جمعیت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

هفته نامه اصلاح ملی

د اسلام د اصیل فهم منبر

Email:eslahmilli@gmail.com

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشي

اعضاء هیأت تحریر:

نقیب الله حمید
سردارمحمد دیندارخیل
رحیم الله حریفال
وحید الله مصلح
عزیز احمد حنیف

طرح و دیزاین: الیاس« نوری»

شماره مسئول توزیع: 0744157052

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح وانکشاف اجتماعی افغانستان کابل بانک
A/c No=1001202080036
(افغانی)
آدرس بانکی: جمعیت اصلاح وانکشاف اجتماعی افغانستان کابل بانک
A/c No=1001201080036
دالر امریکائی

سرمقاله

آیا د امریکایانو له لوري وژل شوي کوم ارزښت نه لري؟!

د ننگرهار ولایت د اچین په ولسوالۍ کې د امریکایانو بمبارۍ چې په هغې کې بې‌گناه ملکي کسان شهیدان شول دا کومه نوې او لومړۍ پېښه نه ده، بلکې په تېرو ۱۵ کلونو کې په وار وار داسې پېښې تکرار شوي دي او په اکثرو ځایونو کې په قصدي ډول دا کار تر سره شوی دی، خو د خواشینۍ ځای دا دی چې حکومت په داسې پېښو خاموش وي.

له دې څو ورځې وړاندې په ارزگان ولایت کې د ملي پولیسو سرتېري هم د همدې ړندې بمبارۍ ښکار شول، خو په هغې پېښې هم هېڅ غبرگون مخې ته رانغلو، دا په داسې حال کې ده چې د ملي وحدت حکومت د واک په سبا له امریکا سره د اکثریت افغانانو د خوښې خلاف امنیتي تړون لاسلیک کړ او د دې لپاره یې خلکو ته داسې سره او شنه باغونه وښودل چې گواکې د تړون له لاسلیک سره به هېواد گل او گلزار شي، سوله به راشي او د امریکا خپلسري او زورواکي ته به واگي واچول شي، خو د دې پر خلاف له همغې ورځې راهیسې د هېواد امنیتي حالت نور هم خراب شو او د جگړې لمنه د هېواد ټولو برخو ته پراخه شوله او د افغانانو د وژنو لړۍ هم نوره گرمه شوه.

په خواشینۍ سره باید ووایو چې ځینې تش په نامه افغانان چې په هره وړه او غټه کې د افغان او افغانیت چیغې وهي او د طالب او یا بل له لوري د افغان وژنې سخته غندنه کوي، د امریکا پر وحشت یې سترگې ړندې او ژبې گونگې شي او ځینې یې دا افغان وژنه تائیدوي او چکچکې ورته وهي.

زمونږ بې‌گناه افغانان چې د هرچا له لوري وژل کېږي باید وغندل شي، خو دا چې د یو بهرني هېواد پوځیان بې له دې چې افغان چارواکې ترېنه خبر شي عملیات تر سره کوي او پر کلیو او کورونو بمبارۍ کوي او کورنو ته ننوځي، دا تر ټولو د ننگ او شرم خبره ده او باید حکومت په دې اړه هېڅکله هم خاموشه پاتې نه شي.

د ځینو شنونکو په اند امریکا په دې کارونو سره له لومړۍ ورځې دا هڅه کړې ده تر څو د ملکي خلکو په وژلو سره خلک راوپاروي او د جگړې اور دلته ژبغړانده کړي، ترڅو د دوی د حضور او پاتې کېدلو لپاره جواز وي، بلخوا چې په دې ورځو کې د دولت او حزب اسلامي ترمنځ د سولې کومه پروسه پر مخ روانه ده، په دې کار سره به د سولې پر وړاندې خنډونه را ولاړ کړي.

امریکا افغانستان د خپلو ښکاره سیمه‌ییزو موخو لپاره راغلې ده، نه دافغانستان د جوړلو لپاره، بلکې گټه یې په جگړه کې ده او ددې جگړې قربانیان به یوازې افغانان وي، او دا تر لمر هم روښانه ده چې امریکا زرگونه میله واټن ددې لپاره نه دی وهلی چې گواکې د افغانانو وطن ورته جوړ او دلته [ترهگري] ختمه کړي، بلکې د ترهگرۍ ریښې له همغه ځایه خړوبه کېږي او نه یوازې دا چې په افغانستان، بلکې د اسلامي نړۍ له نیمې نه زیاته مخامخ او ټوله اسلامي نړۍ اوس د همدې امریکایي ترهگرۍ قرباني ده او لا اوس هم امریکا نوي اسلامي هېوادونه په دې سیلاب کې د لاهو کولو هڅه کوي، ترڅو د دوی په اند هغه احتمالي [گواښ] چې امریکا ته متوجه دی له منځه لاړ شي.

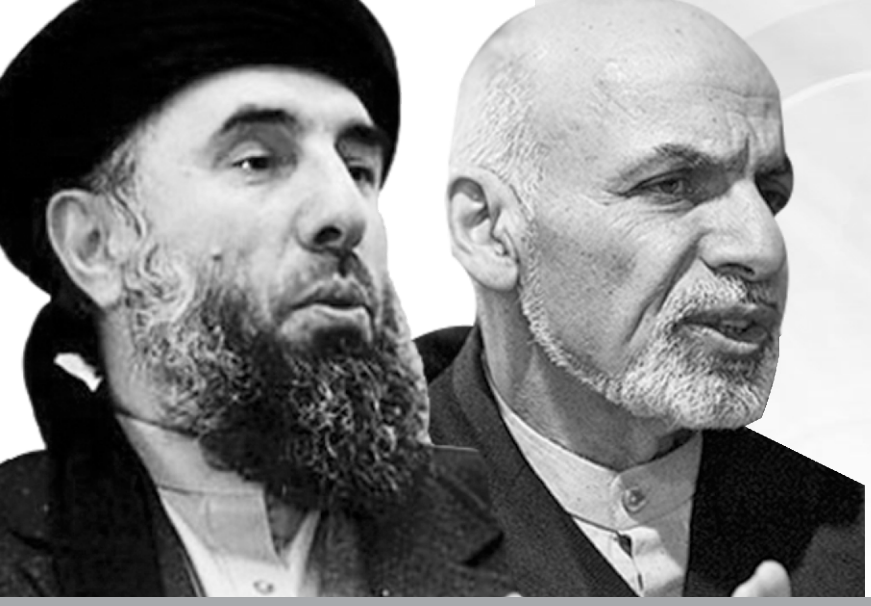

د حکومت او حزب اسلامي ترمنځ

د سولې سند د لاسلیک په اړه رسنیزه اعلامیه

جمعیت اصلاح افغانستان د خپلې همېشنۍ پالیسي پر بنسټ چې په هیواد کې د جګړې خاتمه او د افغانانو ترمنځ خپلمنځي تفاهم دی-د افغان دولت او د افغانستان د اسلامي حزب ترمنځ د سولې د پرېکړه‌لیک هرکلی کوي او دا کار په ټول هیواد کې د همیشنۍ سولې لپاره یو غوره او مثبت ګام ګڼي، إن شاء الله د دې هوکړه‌لیک هراړخیز پلي کېدل به دي ته لاره هواره کړي چې د سولې د مذاکراتو بین الافغاني لړۍ لاهم پیاوړې شي او په جګړه کې ښکیلې نورې خواوې هم د سولې خبرو ته لیواله شي.

جمعیت اصلاح افغانستان یوځل بیا پر دې تاکید کوي چې سوله د ټولو افغانانو غوښتنه او ضرورت دی او یوازې د افغانانو خپلمنځي خبرې او هوکړې کولای شي چې په هیواد کې جګړه ختمه کړي او د بهرنیانو لاسوهنو ته د پای ټکی کېږدي او په هیواد کې هر اړخیزه سوله رامینځ ته شي.

هیله ده چې د سولې د دې تړون لاسلیک به په ټول هیواد کې د همېشنۍ سولې لپاره لاره هواره کړي او د افغانستان په داخلي چارو کې به د بهرنیانو مداخلو ته د پای ټکی کېږدي.

د سوله‌ییزې سبا په هیله

ومن الله توفیق

جمعیت اصلاح افغانستان

جمعیت اصلاح افغانستان به تأسی از موقف و پالیسی ثابت و همیشگی خویش برای قطع جنگ و مصالحه بین الافغانی ، از توافقنامه صلح بین دولت افغانستان و حزب اسلامی افغانستان استقبال نموده و آنرا یک گام مثبت و مهم در راستای صلح سرتاسری در کشور می داند.

إن شاء الله تطبیق درست و مخلصانه این توافقنامه، زمینه ساز تقویت روند مذاکرات بین الافغانی و ترغیب همه جناحهای درگیر برای رسیدن به صلح عادلانه و پایدار در کشور خواهد شد.

جمعیت اصلاح افغانستان یکبار دیگر تأکید می کند که، صلح نیاز مبرم ملت افغانستان است و مذاکره و مفاهمه بین الافغانی، تنها راه رسیدن به متوقف ساختن جنگ، پایان دادن به مداخلات خارجی و تحقق صلح در وطن عزیز می باشد.

امیدواریم امضای این توافقنامه گامی باشد برای صلح دایم و سرتاسری در کشور و قطع مداخلات خارجی در امور داخلی کشور ما افغانستان.

به امید فردای روشن کشور

ومن الله توفیق

جمعیت اصلاح افغانستان

جمعیت اصلاح

ازمردم در خدمت مردم

نقیب الله حمید

افغانستان کشوری است بحران زده و مجروح و نیازمند ترحم و درمان.

این کشور چندین دهه است که از یکسو در آتش نفاق درونی می سوزد و از سویی، بدن نحیفش آماج توطیه ها و دسایس بیرونی قرار گرفته است و همواره از این دو روزنه، مورد بی رحمی قرار گرفته است و آزار دیده است و تا هنوز نیز این وضعیت مصیبت بار و ذلت انگیز دوام دارد.

در کنارآن، جو تربیت اسلامی، سطح فهم و دانش، روحیه ی همگرایی و وحدت، احساس خودی و دگراندیشی، عشق ورزی به کشور و بازسازی آن، در حدی نامطلوبی قرار داد و رویهمرفته، فساد اخلاقی و اجتماعی، فساد سیاسی و اقتصادی در این سرزمین بیداد می کند.

این که چگونه به درمان این همه امراض و بیماری ها پرداخت؟ و چگونه بر این زخم ها مرهم گذاشت؟ کشور عزیز خود را از این همه فتنه ها، مصائب و بلیات بدورنگهداشت و به بازسازی اش صادقانه توجه نمود؟ چگونه آن را به صوب آرامش و آسایش، امنیت و ثبات، پیشرفت و رفاه رهنمونش شد؟ و چه باید کرد که این کشور از بازیچه بودن، از دنبال روی و نیازمندی و از گردابه ی توطیه های ملی و بین المللی نجات داد و خود ارادیت و مکنت سیاسی اش را تأمین کرد؟

مردم سرزمینم، چند دهه است که بدنبال گمشده ی صلح و ثبات، آرامش، بهزیستی، وحدت و زندگی بدون دغدغه و تشویش سرگردان و جستجوگرند و می خواهند که با یافتن این گمشده هایش، به همانند سایر ملت های جهان، دمی به راحت کشند و از نعمت زندگی آبرومند بهره مند باشند.

جمعیت اصلاح افغانستان که بیشتر از یک دهه است که در خدمت کشور و ملت خود قرار دارد، در واقع سعی و تلاش به خرج داده و میدهد که پاسخی برای پرسش های مزبور پیدا کند و خواست ها و آرزوهای مقدس و انسانی مردم این سرزمینش را برآورده سازد و برزخم هایش مرهم گذارد.

این نهاد مردمی، برای یافتن پاسخ پرسش های فوق از راه ها و روش های گونه گون بهره می گیرد؛ روش های که تاثیرگذار در درمان یافتن بدن مجروح این کشور قرار گیرد .

جمعیت اصلاح برای تحقق خواست های مشروع خود و خدمت گذاری برای مردمش و حل مشکلات و برآوردن نیازهای کشورش، از شیوه ها و ابزاری که با اصول اسلام، صداقت، دیانت، مروت و جوانمردی در تضاد باشد و سبب بر پایی فساد در روی زمین و منجر برای تداوم ناآرامی و جنگ، نفاق و همچنان ادامه یافتن توطیه ها و دسایس کشورهای مغرض و استفاده جو قرار گیرد، جدا اجتناب می ورزد.

و برای ایجاد تغییر و اصلاح جامعه و تحقیق آن همه خواست های انسانی جمعیت اصلاح و مردم افغانستان راه مبارزه و تلاش مسالمت آمیز را در پیش گرفته، از راه دعوت، تبلیغ، و فعالیتهای فکری، فرهنگی، اجتماعی وقناعت دادن مردم به اصلاح می پردازد.

جمعیت اصلاح افغانستان عضوی از خانواده افغانستان است و متعهد به تربیت و سلامتی خانواده خود می باشد و خیانت به خانواده خود را جرم نابخشودنی می پندارد و نفاق افکنی و نزاع برپاکردن در درون خانوادهٔ خود را مایه رسوایی و ذلت خود و وسیلهٔ مداخله ی نامیمون دیگران و فرصتی برای بهره کشی اطراف مغرض می داند.

جمعیت اصلاح افغانستان باورمند است که جامعه افغانی با مشکلات و معضلات گونه گون مادی ومعنوی از قبیل: ضعف اخلاقی، وعده خلافی، دروغ، خیانت، طمع، نا امنی، فقر، بی

سوادی، از هم گسیختگی وحدت ملی، جنگ، تعصبات، بی ثباتی، وعقب ماندگی در عرصه های مختلف زندگی رو به رو می باشد وعلت همه این مشکلات بر می گردد به دوری تدریجی برخی مردم از آموزه های اسلام و ضعف پایبندی اکثریت شان به احکام شریعت اسلامی در زندگی فردی واجتماعی وعدم احساس مسؤولیت در قبال خود وجامعه و رفع این همه معضلات وابسته به آن است که افراد، خانواده ها و جامعه از رهگذر ترویج ارزش های دینی و آموزه های قرانی تربیت شوند و اصلاح گردند و این یگانه راه و روش حل همان مشکلات مزبور است و جمعیت اصلاح در مسیر این اصلاحگری که از ساختن افراد صالح آغاز می شود، میخواهد خانواده، جامعه و حکومت را نیز اصلاح نماید و بدین وسیله در تمام سطوح زندگی تغییر مثبت به وجود آید وهمه جامعه بدین وسیله در مسیری درست قرار گیرد و همان معضلات و مصائب نقطه پایان پذیرد.

این نهاد اسلامی می خواهد که از راه تربیت ایمانی افراد مسلمان و آگاهی دهی ملت از احکام و تعلیمات اسلامی، به پیمانه ی توان خود در راستای اصلاح سازی کشور تلاش نماید تا از یکسو گلیم مفاسد و بحران های اخلاقی و اجتماعی را از جامعه برچینند و از سوی دیگر، گام های متین در دفاع و حمایت از ارزش های اسلامی و فرهنگ اصیل ملی بردارد.

جمعیت اصلاح در فعالیت های خود همواره در زمینه های ذیل توجه گسترده نموده و توانسته است که دستاوردهای چشمگیری را بدست آورد:

- تأکید بر نشر فضایل و محاسن اخلاقی و اجتماعی در جامعه و دعوت مردم بطرف آراسته شدن به برتری های اخلاقی و اجتماعی در روشنی احکام و ارزشهای اسلامی.
- آگاه ساختن هموطنان عزیز و مسلمان از دسایس، برنامه ها، طرح و توطیه ها دشمنان دین و افغانستان .
- توضیح و بر ملاسازی ماهیت برنامه های و شیوه های دشمن برای به انحراف کشیدن عقیده واخلاق نسل جوان کشور.
- تلاش به غرض غرس مفاهیم و ارزشهای اخلاقی در جامعه از طریق دعوت به فضایل اخلاقی در زنده گی فردی، خانوادگی و اجتماعی.
- دعوت رسانه های مختلف برای ترویج خیر و نیکی در جامعه و اجتناب از ترویج مفاسد و انحرافات.
- جلب توجه مسؤولین و اطراف مؤثر در جامعه به خطر گسترش مفاسد اخلاقی و اجتماعی در جامعه و بیان مکلفیت حکومت و نهاد ها اعم از دولتی و غیر دولتی برای پاسداری از ارزشهای اخلاقی وحمایت از فضایل ونیکویی در کشور.
- ترویج و توسعه فرهنگ همپذیری و همگرایی و مبارزه علیه تعصبات قومی، زبانی، سمتی و حزبی.
- آگاهی دهی برای نسل جوان از مکلفیت های انسانی و اسلامی شان.

جمعیت اصلاح افغانستان هیچگاه امت اسلامی را فراموش نکرده است و غم و اندوه آنان را غم و اندوه خود می داند چون باور دارد که افغانستان عضوی از اعضای بدن جهان اسلام است و با دردمند شدن یک عضو جهان اسلام، این عضو نیز احساس درد می کند و باور دارد که اسلام ما را با همدیگر گره زده است و حق دارد تا از قضایای امت آگاهی داشته و در صف امت اسلامی بایستد، ودرقضایای انسانی جانب مظلوم را گرفته وعلیه ظلم جبهه گیری نماید و اظهار تنفر از ظالم و ستمگر کند و منطق و داعیه ستمدیدگان را حمایت کرده تبارز دهد.

در اخیر به جای می دانم که مختصر به اهداف و رویکردهای جمعیت اصلاح به طور فشرده اشاره ی داشته باشم:

اهداف و رویکردهای جمیعت اصلاح:

۱.نشر ارزش های اصیل اسلامی و فرهنگ ملی

۲.رشد ارزش های اخلاقی درجامعه و مبارزه علیه مفاسد اخلاقی.

۳.سهم گرفتن در بازسازی افغانستان از رهگذر کارهای دینی، اجتماعی، فرهنگی، تعلیمی، و تربیتی.

۴.سهم گیری در رشد و ارتقای سویه ها و زمینه های زندگی مردم و مبارزه علیه فقر، مرض، بی کاری، بی سوادی و جهالت.

۵.تلاش برای تحکیم صلح و امنیت در جامعه و زمینه سازی برای ایجاد فضای اخوت و برادری و مبارزه علیه تعصبات و تبعیضات سمتی، قومی، زبانی و ...

۶.غرس نهادینه کردن مفاهیم دفاع از منافع ملی، خدمت به مردم و محبت با وطن در دل های هموطنان عزیز.

۷.به خاطر بازسازی و رشد اجتماعی کشور، سهم گرفتن در تربیت کدرهای علمی، فنی و تخصصی.

جمیت اصلاح با استفاده از روش های کاری مختلف، تحقق این اهداف را خواستار است و می خواهد که در کنار سایر حرکت ها و سازمان ها و مردم افغانستان، این نهاد نیز به پیمانه ی توانش و امکاناتش، برای این سرزمین بدور از دیکته های بیرونی خدمت صادقانه نماید و وضعیت نامطلوب را تغییر دهد، تغییری که ضامن تامین مصالح و منافع مردم افغانستان باشد، تغییری که یتیم، بیوه و افراد مظلوم این خطه ی بحران زده شاهد آسایش و صلح به آغوش گیرند.

به امید رسیدن این روز

وضعیت ناگوار شفاخانه‌های دولتی

و نابسامانی شفاخانه‌های خصوصی!

مشکلی که مریضان را، به خارج از کشور سوق می‌دهد

گروپ رسانه‌ای اصلاح/ نعمت الله عزیزی

شفاخانه‌های دولتی این روزها به مسافرخانه‌ها می‌ماند، اما با این تفاوت، که در شفاخانه‌ها امکانات و مزایای لازم مسافرت وجود ندارد؛ در هر گوشه و کنار شفاخانه‌ها تعداد کثیری از مریضان و مریض‌داران دیده می‌شوند. این تعداد وسیع مریضان با مشکلات زیاد از عدم توجه داکتران و مسؤولین شفاخانه‌ها گرفته تا نبود پول کافی برای تداوی و مشکلات عدیده‌ی دیگر دست و گریبان هستند. این حالت، بعضی اوقات، حتا انسان‌های صحت‌مند را هم، متأثر می‌سازد.

افغانستان، کشوری است که مردم آن، علاوه بر مشکلات چون جنگ، بیکاری، وضعیت پایین اقتصادی، جهالت و ده‌ها چالش دیگر، با مشکل عدم دست‌رسی به خدمات منظم صحی نیز مواجه بوده و با آن، دست و پنجه نرم می‌کنند تا حدی، که در بعضی ساحات دور دست، مردم نمی‌توانند، حتا به پائین‌ترین و کم‌ترین خدمات صحی دست‌رسی داشته باشند.

شفاخانه‌های دولتی، که تا حدی خدمات رایگان تقدیم می‌کند و بیش‌ترین مریضان را به خود اختصاص داده است، شکایت‌ها درین شفاخانه‌ها هم، از بی توجهی داکتران و خریداری ادویه توسط مریضان کم نیست. با آنکه به اساس قانون اساسی کشور، ارائه‌ی خدمات صحی به تمام مردم، به شکل رایگان از مکلفیت‌های دولت هست؛ ولی به گفته‌ی مقامات، نبود بودجه‌ی کافی و آمار بلند مریضان، باعث شده است، که ادویه‌ی مورد ضرورت مریضان توسط شفاخانه‌ها رسیده نشود.

از سوی هم عرضه‌ی خدمات صحی از سوی سکتور خصوصی، با وصف بعضی خدمات خوبی که ارائه می‌کنند، هزینه‌ی هنگفت و کمرشکن و بعضاً نبود پرسونل متخصص، در عده‌ی ازین شفاخانه‌های خصوصی، برای مریض‌داران در داخل کشور، درد سر ساز بوده و حتا میزان مؤثریت شان، نسبت به شفاخانه‌های دولتی، کم‌تر شده و مریضان درین شفاخانه‌ها کم‌تر مورد توجه قرار می‌گیرند.

این‌که در شفاخانه‌های دولتی ارائه‌ی خدمات صحی به وجه احسن صورت نگرفته و داکتران بی توجهی می‌کنند و از سوی هم در شفاخانه‌ها ومراکزصحی خصوصی، قیمت خدمات صحی بلند است، در چنین وضعیت راه حل آن چیست؟ و دلایل دل سردی و عدم توجه داکتران و پرسونل شفاخانه‌ها به مریضان در چه نهفته است؟ و آیا بر شفاخانه‌های مختلف، نظارت منظم وجود دارد؟ این و چندین پرسش دیگر را، با مردم، مریضان، متخصصین و مسؤولین امور در میان گذاشته ایم که توجه شما را به آن جلب می‌کنیم.

نخست می‌بینیم که مریضان و مریض‌داران چه می‌گویند؟

محمد علی شهروند کابل که در دشت برچی زندگی می‌کند و دختر نوجوان و مریضش را به شفاخانه‌ی استقلال آورده است، می‌گوید: "در بعضی شفاخانه‌های دولتی به مریض هیچ توجه نمی‌شود؛ بخدا گفته نمی‌شود در شفاخانه‌ی علی آباد برو، ببین چه حال است؟!، بخدا هیچ اصلاً داکتر نیست، فقط پول دولت را می‌خورد."

این مرد، در حالی‌که اشک در چشمانش حلقه زده بود، می‌گوید: "از این‌کده که درِ شفاخانه‌ی علی آباد را بسته کنند، بهتر است. فقط در بخش عاجل چند داکتر است که خوب کار می‌کند، دیگران بخدا اگر دو روپیه ارزش داشته باشند."

این شهروند کابل، که به چندین شفاخانه‌ی دولتی و خصوصی مراجعه کرده است، از وضعیت در شفاخانه‌های خصوصی و هزینه‌های هنگفت آن، به ستوه آمده است، این‌گونه حکایت می‌کند: "بعضی‌ها هیچ نمی‌دانند ولی پول بیش‌تر می‌گیرند."

از سوی‌هم، محمد علی از خدمات شفاخانه‌ی دولتی استقلال خورسند به نظر می‌رسد و می‌گوید: در این‌جا خوب است توجه داکتران هم به مریضان می‌باشد.

وی، همچنان از دولت می‌خواهد، که یا شفاخانه‌ی علی آباد را بسته کند و یا داکتران و مسؤولین آن‌را تبدیل کند؛ زیرا که به گفته‌ی او«هیچ توجه به مریضان صورت نمی‌گیرد، داکتران با مریضان، برخورد زشت می‌کنند و نظافت هم در آن مکان صحی به درستی رعایت نمی‌شود.

دریک گفتگوی دیگر، شائسته‌میر که از ولسوالی خوگیانی ننگرهار به کابل آمده و مادرش را جهت تداوی چشم، به شفاخانه‌ی نور آورده است، می‌گوید: "پرده‌ی چشم مادرم عملیات شده است و تقریباً دو روز بستر هم بود، داکتران بسیار خوب هست و خدمت صادقانه می‌کنند."

آقای شائسته میر، در باره‌ی شفاخانه های خصوصی این‌گونه می‌گوید: "در شفاخانه‌های خصوصی،

قیمت‌ها بسیار بلند است؛ مثلاً: همین عملیات پرده‌ی چشم، در شفاخانه‌ی دولتی، فقط سه هزار افغانی مصرف آمد، در حالی‌که در خصوصی پانزده هزار می‌شد."

وی از دولت می‌خواهد که خدمات صحی را بیش‌تر نموده و ملت را بیش‌تر ازخود، ناراضی نسازد؛ زیرا به گفته‌ی او: دولت به اساس ملت دولت است، پس باید دولت در غم ملت باشد.

خانم کهن سالی که از گرفتن نامش ابا ورزید، در گفتگوی با گزارش‌گر گروپ رسانه‌ای اصلاح، از برخورد و خدمات در شفاخانه‌ی چشم "نور" ابراز خورسندی می‌کند و می‌گوید: "توجه داکتران هم خوب بود، دیگر خدمات هم به گونه بهتر بود و من راضی هستم."

نعیم شاه، که در ساحه‌ی کارته‌ی نو زنده گی می‌کند و بر درب دروازه‌ی شفاخانه‌ی ابن سینا به انتظار نشسته است، می‌گوید: "کاکایم را که گرده هایش مشکل دارد آوردم" وی، از برخورد و خدمات شفاخانه‌های دولتی راضی به نظر می‌رسد.اما، از شفاخانه‌های خصوصی، خاطره‌ی قیمت‌های بلند و تجویز معاینات غیر ضروری و بیجا و حتا دو باره را بر ما حکایت می‌کند.

آقای نعیم شاه، از دولت می‌خواهد که در باره‌ی شفاخانه‌های خصوصی، توجه بیش‌تر نماید. نعیم شاه، می افزاید: "در شفاخانه های دولتی خو خیر ببینند همکاری می‌کنند".

اسماعیل منگل، که از ولایت پکتیا یک زخمی جنگ را به شفاخانه‌ی استقلال شهر کابل آورده است، از ارائه‌ی خدمات و برخورد داکتران وکارمندان این شفا خانه اظهار رضایت نموده، اما از کیفیت پایین دوا شکایت می‌کند و می‌گوید: "توجه داکتران و خدمات صحی خوب است؛ ولی کیفیت دوا بسیار پایین است که تأثیر نمی‌کند."

حسن، که در صحن شفاخانه‌ی علی آباد با لباس بستر می‌گردد، از ولایت غور به کابل آمده است و در بخش یورولوژی بستری است، می‌گوید: "من را یک روز قبل از خوردن غذا منع کرد که عملیات می‌شوی ولی حالا می‌گوید که: فردا عملیات می‌شوی. مگر، باز هم معلوم نیست که صبح هم عملیات می‌شوم یا نه؟"

وی از دولت تقاضا می‌کند که در مورد رایگان ساختن ادویه برای مریضان، اقدام کند و با مردم کمک کند که در شفاخانه‌های دولتی خدمات صحی و ادویه، رایگان باشد.

عبدالمطلب که سرباز اردوی ملی افغانستان و باشنده‌ی ولایت بغلان است، در حوزه‌ی غرب کشور وظیفه دارد، ازعصای که در دستش دارد، دانسته می‌شود که پایش در جنگ‌ها صدمه دیده است. او می‌گوید: "۲۵ روز قبل، در ولسوالی اوبی هرات در یک کمین، پایم زخمی شد و به شفاخانه‌ی چهارصد بستر آمدم؛ اما، رئیس بخش جراحی نبود و حالی به علی آباد آمدیم ببینم چه می‌شود."

این سرباز اردوی ملی می افزاید: "در چهارصد بستر، هیچ به مریض توجه نمی‌شود، فقط روزی که هیئت بالای سرشان باشد توجه می‌کنند؛ در غیر آن، صد بار پشت داکتر بگردی، پیدا نمی‌شود، حتا یک نرس نمی‌یابی که به مریض پیچ‌کاری ضد درد زرق کند."

وی، از داکتران می‌خواهد، که به مریضان توجه کنند و قسمی که نیروهای امنیتی در سراسر کشور مسؤولیت خود را ادا می‌کنند، داکتران هم، مسؤولیت خود را ادا کنند.

عبدالمطلب ادامه می‌دهد: ... در صورتی‌که واسطه و پول داشته باشد در هر جا برایش رسیدگی می‌شود و به مریض شان هم داکتران خوب توجه می‌کنند.

این سرباز اردوی ملی، از شفاخانه‌های خصوصی نیز، شکایت دارد. او باور دارد که در آن شفاخانه‌ها، پول دو چند گرفته می‌شود و می‌گوید: "اگر یک جوره دست‌کش استفاده کنند، پول دو جوره را از پیشت می‌گیرند" وی شکایت می‌کند که در حال حاضر بر شفاخانه‌ها هیچ نظارت وجود ندارد و هر کس به کار خود است. کس به کس کار ندارد و هر کدام در خورد و برد خود مصروف هستند.

آقای عبدالمطلب خواسته اش را از دولت‌مردان، این‌گونه مطرح می‌کند: "در بخش صحت به مردم توجه بیشتر کنند خدمات و نظارت بر شفاخانه‌ها را افزایش بدهند و به اساس اسلامیت بر مردم ترحم کنند.

جواب مسؤولین برای مردم چیست؟

بیشتر مریض‌داران و مریضان از عدم توجه داکتران و مسؤولین شفاخانه های دولتی شکایت می‌کنند که گویا به مریضان توجه صورت نمی‌گیرد و داکتران هم به هر شکلی که می‌خواهند، در وقت رسمی هم، به وظیفه‌ی شان حاضر نبوده و در معاینه خانه‌های شخصی خود مصروف می‌باشند. به نظر شما چرا چنین کاری صورت می‌گیرد؟

داکتر وحید مجروح، رئیس روابط بین الملل و سخن‌گوی وزارت صحت عامه : "نبود زیربنا در بخش شفاخانه‌ها، تراکم نفوس، تقویه شدن فرهنگ شهر نشینی و فرار از قریه، تراکم مریضان را در شهر کابل افزایش داده است و تعمیرهای شفاخانه‌های دولتی شهر کابل هم، بیش‌تر با در نظر داشت نفوس زمان‌های گذشته‌ی کابل ساخته شده است که در حال حاضر ظرفیت بیشتر را ندارد.

ولی به گفته‌ی وی، این به این معنا نیست، که شفاخانه‌ها ظرفیت ارائه‌ی خدمات را ندارد؛ بل، اگر به شفاخانه‌ها مراجعه شود، روزانه هزارها نفر، در بخش‌های مختلف، با در نظر داشت امکانات، خدمات صحی را دریافت می‌کنند."

سخن‌گوی وزارت صحت عامه، اضافه می‌کند: "در طول سال در تمام کشور، حدود پنجاه تا پنجاه و پنج میلون مراجعه کننده به مراکز صحی داریم، که شفاخانه‌های شهر کابل به بیش‌ترین آن خدمات عرضه می‌کند. آقای مجروح، در مورد غیر حاضری داکتران در شفاخانه‌ها تصریح می‌کند، که در گذشته این مشکل وجود داشت؛ ولی بعد از عملی شدن ریفورم، که از شفاخانه‌ها نظارت صورت گرفت، این مشکل به حد اقل خود رسیده است.

داکتر مجروح، همچنان در مورد ارائه‌ی خدمات رایگان می‌گوید که دولت افغانستان به اساس مواد قانون اساسی کشور، متعهد به ارائه‌ی خدمات رایگان به هم‌وطنان است؛ ولی مشکل بودجوی وجود دارد و سکتور صحی کشور، ۹۴ در صد متکی به کمک‌های خارجی است. با این‌هم، شفاخانه‌های دولتی، ادویه‌ی که به مریض اتاق عاجل ضروری است، به طور رایگان می‌دهند و در صورت موجودیت دوا متعهد به توزیع آن به مریضان دیگر هم هستند و به گفته‌ی وی، وزارت صحت عامه شفاخانه‌های دولتی را ارزیابی می‌کند و شواهد نشان می‌دهد که ادویه‌ی که در شفاخانه‌ها وجود دارد، به مریضان داده می‌شود.

نظارت بر شفاخانه‌ها، چگونه است؟

بیش‌تر اوقات، از عدم نظارت بر کار شفاخانه‌های دولتی و خصوصی، گفته می‌شود که گویا نظارت جدی وجود ندارد و شفاخانه‌های دولتی، به هر گونه‌ی که بخواهند، عمل می‌کنند و داکتران هر وقت که خواستند می‌آیند و پس به کارهای دیگر خود می‌روند و حتا نظافت هم، در بعضی شفاخانه‌ها؛ مثلاً شفاخانه‌ی علی آباد، مراعات نمی‌شود و در شفاخانه‌های خصوصی هم به هر قیمتی که بخواهند، قیمت خدمات و دوا را تعیین می‌کنند؟

آقای مجروح می‌گوید: نظافت و بهداشت در شفاخانه‌ها، مراکز صحی و درمانی یکی از فکتورهای عمومی وزارت صحت عامه است و در این بخش، به نماینده‌گی شفاخانه‌های که مربوط وزارت صحت عامه است، اطمینان کامل می‌دهیم. ولی در بخش شفاخانه‌ی علی آباد که مربوط وزارت تحصیلات عالی است نقطه نظری ندارم."

سخن‌گوی وزارت صحت عامه، همچنان در مورد قیمت خدمات و دارو در شفاخانه های خصوصی افزود: در این قسمت هم مقرره و لایحه‌ی قیمت ها

موجود است و شفاخانه‌های خصوصی مکلف اند به اساس همان قیمت‌های تعیین شده، خدمات عرضه کنند.

مجروح، در این مورد که آیا به اساس معلومات شما این لایحه‌ی قیمت‌ها در شفاخانه‌های خصوصی عملی می شود یا خیر؟ می‌گوید: سکتور خصوصی صحی، بازوی قوی وزارت صحت است، ولی نباید انکار کرد که سکتور نوپا است، نیاز به پختگی و حرفه‌ای شدن بیش‌تر دارد و مبدل شدن آن به سکتور پای‌دار، زمان گیر است.

وی همچنان به این باور است، که با در نظر داشت این فکتورها، هدف هیئت‌های نظارتی وزارت صحت، تنها شناسایی تخلفات نیست؛ بل، فراهم ساختن فرصت‌های حمایت تخنیکی این مراکز نیز از اهداف ایشان است.

وی می‌پذیرد که شواهد و اسناد از بعضی مراکز صحی خصوصی نشان می‌دهد، که خلاف ورزی دران مراکز، وجود دارد و وزارت صحت عامه، با شناسایی آنان علیه آن اقدام می‌کند و در گذشته‌هم ده‌ها مرکز صحی مسدود، جریمه، و یا سطح خدمات شان تقلیل داده شده است.

تعداد وسیع مریضان در شفاخانه‌ها و بی توجهی، درین مورد!

قسمی که در جریان هستید در شفاخانه‌ها، مریضان به تعداد بسیار زیاد مراجعه می‌کنند و بیش‌تر مردم از بی توجهی داکتران هم شکایت می‌کنند، خصوصاً در شفاخانه‌های دولتی! چه فکر می‌کنید عوامل این تعداد وسیع مریضان و بی توجهی داکتران در چیست؟

داکتر یوسف طیب، رئیس انجمن طبی اسلامی افغانستان، در مورد می‌گوید: "شاید عوامل مختلف داشته باشد؛ ولی به گفته‌ی وی، در افغانستان مشکل این است، که سیستم کار شفتی وجود ندارد که داکتران، در شفت‌های مختلف کار کنند.

به نظر داکتر طیب، این یک دلیل افزایش مشکلات است که در یک وقت معین، تعداد زیادی مریضان، به شفاخانه‌ها مراجعه می‌کنند. که به باور وی، برای رفع این مشکل می‌توان پرسونل نوکریوال را، در شفاخانه حتمی ساخت و سطح آگاهی مردم را بلند برد. تا در یک وقت معین به شفاخانه ها مراجعه نکنند. با این کار، می‌توان از یک سو، جلو ازدحام را گرفت و از سوی دیگر به مریضان رسیدگی خوب صورت گیرد."

داکتر یوسف طیب، می‌گوید: بالای سکتور صحی، یک نوع بی باوری به وجود آمده است که یک عامل آن، به خود داکتران بر میگردد که با برخورد نا مناسب با مریضان، این بی‌باوری را به وجود آورده اند.

وی همچنان به این نظر است، که عوامل دیگر چون: موجودیت دوای با کیفیت پایینریال در سکتور صحی، کمبود وسایل تشخیصی و کمبود و یا نبود کدرهای متخصص در بخش تشخیص، باعث بی‌باوری بالای سکتور صحی در کشور، گردیده است.

داکتر یوسف طیب، تأکید می‌کند که: باید در قانون کار کارمندان سکتور صحی، تغیرات به وجود بیاید، زیرا که به نظر وی، بعضی اوقات نوکریوالی و یا کار زیاد، داکتران را کم حوصله می‌سازد؛ به گونه‌ی مثال: وقتی یک داکتر هشت بجه‌ی صبح، به وظیفه حاضر می‌شود و شب هم نوکریوال باشد که تا فردا هشت بجه هم نورکریوال است، پس مجبور است در وظیفه‌ی رسمی خود، تا ۱۲ یا ۲ بجه کار کند، که اگر این محاسبه شود، ۳۲ ساعت پیوسته وظیفه انجام می‌دهد و طبیعی است که برخورد مناسب با مریضان، بگونه‌ی بهتر صورت گرفته نمی‌تواند.

به نظر داکتر یوسف طیب، یک سلسله مشکلات در قانون کار سکتور صحی، باعث افزایش شکایت‌ها، ازدحام در شفاخانه‌ها و بی‌باوری بالای داکتران شده است.

از سوی دیگر داکتر وحید مجروح، سخنگوی وزارت صحت عامه در مورد عوامل بی توجهی داکتران، به مریضان می‌گوید: "اگر به جامعه‌ی خود نگاه کنیم، در آن شهروند، خبرنگار، داکتر، رئیس و مدیر که بیش از چهل سال را در نابسامانی و اختلالات متعدد اجتماعی گذرانده است، نمی توانیم توقع برخوردی را که از یک شهروند سالم داریم، از این‌ها داشته باشیم."

ولی به گفته‌ی آقای مجروح، تراکم و زیادت نفوس در شهر کابل و ازدحام بیش از حد در مراکز درمانی، بالای برخورد کارمندان، تاثیر بد دارد. همچنان ظرفیت‌های محدود دولت در مورد پرداخت امتیازات در مقابل عرضه‌ی خدماتی که انجام می‌دهد، یک چالش است.

اما داکتر وحید مجروح، باورمند است که: با موجودیت تمام مشکلات، داکتران افغان، به اساس تعهدی که نسبت به مردم و کشور خود دارند، بیش‌تر از ظرفیت فردی و تیمی خود، مصروف عرضه‌ی خدمات صحی می‌باشند.

راه حل چیست؟

در حالی‌که مردم افغانستان با مشکلات زیاد صحی مواجه هستند و شفاخانه‌های دولتی هم رسیده‌گی کرده نمی‌توانند و در بعضی موارد، با کمبود تهجیزات هم مواجه می‌باشند، شفاخانه‌های خصوصی، در مقابل خدمات طبی، پول بیش‌تر تقاضا می‌کنند و تمام مردم توانایی آن را ندارند پس راه حل چیست؟

داکتر یوسف طیب، رئیس انجمن طبی اسلامی افغانستان، در مورد می‌گوید: با آن‌که، به اساس ماده ۵۲ قانون اساسی کشور، دولت مکلف است تا به تمام مردم، خدمات صحی را به گونه‌ی رایگان عرضه کند؛ اما، به باور وی، این کار ممکن نیست و به اساس تحقیقات انجام شده، مصارف خدمات صحی در کشور، بیش از ۷۰ فیصد را خود مردم پرداخته اند.

وی می‌افزاید: از سوی‌هم، در سکتور خصوصی صحی قیمت‌های خدمات بلند است، پس در چنین حالت، باید شراکت بین سکتور خصوصی و دولتی به وجود بیاید و دولت برای کسانی که در سکتور خصوصی صحی سرمایه گذاری می‌کنند، بعضی تسهیلات را به وجود بیاورد که با این کار، می‌توانیم، سرمایه‌های خصوصی را جلب کنیم و مشارکت سکتور دولتی و خصوصی را به وجود بیاوریم و در بخش‌های که، دولت وسایل تشخیصی ندارد، سکتور خصوصی، خدمات ارائه کند؛ ولی در مقابل بعضی تسهیلات و شراکت با دولت، خدمات خود را با تخفیف خاص، به پیش ببرد.

رئیس انجمن طبی اسلامی افغانستان، تأکید می‌ورزد، وقتی‌که ما در قانون اساسی تغییرات آورده نمی‌توانیم، در قانون صحت عامه تغییرات به وجود بیاید و طوری شود، که اگر دولت نمی‌تواند در شفاخانه‌های دولتی، خدمات بهتر ارائه کند و بعضی ماشین آلات تشخیص را تهیه کند در حالی‌که ضرورت هم می‌باشد، پس باید به حمایت سکتور خصوصی این ماشین آلات خریداری شود و به اساس میکانیزم خاص، مردم در مقابل آن پول بدهند و دولت هم شرایط بگذارد که قیمت‌ها باید چندین برابر، کمتر از قیمت خدمات سکتور خصوصی مطلق باشد.

داکتر طیب باور دارد، کسانی‌که به شفاخانه‌های دولتی مراجعه می‌کنند، به این سبب است که در سکتور خصوصی، پول برای تداوی ندارند و با این تجربه، می‌توانند تمام خدمات را در شفاخانه‌های دولتی، به نازلترین قیمت بدست بیاورند. این تجربه در کشورهای زیادی از جمله، در کشورهای همسایه روی دست گرفته شده است.

قابل ذکر است که به اساس معلومات وزارت صحت عامه در حال حاضر، ۱۷ شفاخانه‌ی دولتی و ۱۲۴ شفاخانه‌ی خصوصی، تنها در کابل فعالیت می‌کنند؛ اما مشکلات زیادی ناشی از بی‌سوادی مردم، تعداد مریضان را در شفاخانه‌ها، به حد بالا نگه‌داشته است.

اریکي: habibi@eslahonline.net

گلبرگهای ادب

سخت گیر نباشید

عائشه رضی الله عنها روایت کرده است: «ابوبکر رضی الله عنه بر عائشه رضی الله عنها داخل شد و در نزدش دو جاریه در ایّام تشریق دید که دف می‌زدند، و می‌نواختند در حالیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم با لباسش خود را پوشانده بود، ابوبکر آنها را دور کرد و گفت: مزمار شیطان در نزد پیامبر می‌نوازید. پیامبر رویش را آشکار کرد و فرمود: آنها را به حال خود واگذار ای ابوبکر! این روزها عید و ایام مِنی است. عائشه گفت: پیامبر را دیدم مرا پوشاند و من به بردگان حبشه که در مسجد بازی می‌کردند و عمر آنها را باز می‌داشت، نگاه می‌کردم، پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: عمر! آنها را رها کن (وبگذار ادامه دهند!) و سپس به آنها گفت ادامه دهید. تا اینکه من خسته شدم و پیامبر به من فرمودند: کافی است؟ من هم گفتم: آری! و سپس فرمودند: پس برویم». (متفق علیه)

از پنج شخص دوری کن

علمای عارف ضمن بیان فضایل همنشینی با نیکان، دوری از بدان و ناپاکان را سخت مورد تأکید قرار داده اند. بزرگی می فرماید: با پنج کس مصاحبت مکن:

یکی دروغ گو، که تو در دروغ او در غرور باشی، و او چون سراب است که دور را به تو نزدیک دارد و نزدیک را دور .

دوم احمق که تو را از او حاصلی نباشد، آنگاه که خواهد که به تو منفعتی رساند از نادانی وی مضرت شود.

سوم بخیل که در وقتی که بدو حاجتمندترباشی از تو قطع کند.

چهارم بد دل که در وقت شدت تو را در سپارد و خود را خلاص دهد .

پنجم فاسق که او ترا به خوردنی یا کم از آن بفروشد.

جوهر بخشش

بانوی خردمندی در کوهستان سفر می کرد که سنگ گران قیمتی را در جوی آبی پیدا کرد. روز بعد به مسافری رسید که گرسنه بود.

بانوی خردمند دستکولش را باز کرد تا در غذایش با مسافر شریک شود. مسافر گرسنه، سنگ قیمتی را در دستکول بانوی خردمند دید، از آن خوشش آمد و از او خواست که آن سنگ را به او بدهد. زن خردمند هم بی درنگ، سنگ را به او داد. مسافر بسیار شادمان شد و از این که شانس به او روی کرده بود، از خوشحالی سر از پا نمی شناخت. او می دانست که جواهر به قدری با ارزش است که تا آخر عمر می تواند راحت زندگی کند.

ولی چند روز بعد، مطلبی به ذهن مرد مسافر رسید و او در جستجوی بانوی خردمند راه افتاد تا هرچه زودتر، او را بیابد.

بالاخره هنگامی که او را یافت، سنگ را پس داد و گفت:

«خیلی فکر کردم. می دانم این سنگ چقدر با ارزش است، اما آن را به تو پس می دهم با این امید که چیزی ارزشمندتر از آن به من بدهی. اگر می توانی، آن عظمتی را به من بده که به تو قدرت داد این سنگ را به من ببخشی.» (از ویب سایت پند آموز).

حاکمان امروز چه جواب خواهند داشت؟

یکي از پسران حضرت عمر بن خطاب رضی الله عنه مقداری پول متعلق به بیت‌المال را از ابو موسی اشعری زمانی که والی کوفه بود گرفت تا با آن تجارت کند، و پس از مدتی آن اموال را بدون کم و زیاد به بیت‌المال بازگرداند.

پسر حضرت عمر مدتی را با آن پول تجارت کرد و مقداری سود عایدش شد. وقتی حضرت عمر را در جریان موضوع قرار دادند، خطاب به پسرش فرمود:

«وقتی که اقدام به خرید کالایی کرده‌ای به خاطر این‌که پسر خلیفه هستي، فروشندگان بهاي کمتري را از تو طلب کرده‌اند، و زماني که اقدام به فروش کالاهاي خریداري شده نموده‌اي به همان علت مردم بهاي بیشتري را به تو پرداخت کرده‌اند. بدون تردید در سودي که به دست آورده‌اي مسلمانان سهیم هستند.!

حضرت عمررضی الله عنه نیمه سودي را که پسرش به دست آورده بود به نفع بیت‌المال از او گرفت و سرمایه بیت‌المال را به آن برگردانید و به خاطر کاري که انجام داده بود، او را مورد عتاب قرار داد و ابوموسي اشعري را نیز به علت این‌که از اموال حکومتي به پسر خلیفه قرض داده بود، و نباید چنان مي‌کرد، به سختي مورد ملامت قرار داد.!

این مسئوولیتي است که حاکمان و رهبران در برابر دارایي‌هاي مردم که به عنوان امانت در اختیار ایشان است، دارند، و نباید به خاطر دوستي و خویشاوندي با کسي آن را در اختیارشان قرار بدهند.

چلوونکی: عبدالرزاق حبیبي

ومعلوماتي

آیا د غوږونو په اړه دې فکر کړی دی؟

کله چې یو ماشوم دنیا ته راشي په ښي غوږ کې یې آذان او په کیڼ غوږ کې یې اقامت کول مستحب دي، ترڅو د هغه غوږ ته له هرڅه وړاندې د توحید پیغام ورسېږي همدا غوږونه دي چې د توحید په کلمه پرانستل شوي دي، بیا په هر اوداسه کې د هغه بهر او دننه برخه په اوبو مسح کېږي د پیغمبر علیه السلام دغه سنت په حقیقت کې یو ژور پیغام لري او هغه دا چې دغه غوږونه باید د ټولو هغه حسي او غیر حسي پلیتیو څخه وساتل شي چې غوږونو ته زیان رسوي، او د ټولو هغو آفتونو او ناروغیو څخه وژغورل شي چې په دنیا او یا آخرت کې ورته اذیت رسوي، غوږونه باید د غیبت، چغل ګري او چټي او بیهوده خبرو له اورېدو پاك وساتل شي د سندرو، موسیقي او نورو ټولو منکراتو له ضرره محفوظ وساتل شي او د هغې پر ځای ورته دا زمینه برابره شي چې د الله کلام واوري د پیغمبر له سیرته خوند واخلي، د خیر خبرو او پاکو ویناو ته غوږ شي او د علم په حلقاتو او مجالسو کې هغه څه واوري چې د دنیا او آخرت نېکمرغي یې ورپورې تړلې ده.الله تعالی مؤمنانوته وایي(واتقوا الله واسمعوا) (له الله ووېرېږئ او د الله خبره واورئ) په بل ځای کې له اورېدو وروسته ورته د اطاعت امر کوي: فاتقوا الله ما استطعتم واسمعوا و اطیعوا) له الله تعالی څخه و وېرېږئ څومره چې کولای شئ، د الله خبره واورئ او اطاعت یې وکړئ قرآن عظیم الشان د مؤمنانو د غوږونو بل انځور وړاندې کوي (استاد محمد نعیم جلیلي)

د انار اولاد

په تېرو وختونو کې د یوه بڼ ساتونکي ته د بڼ څښتن راغی او ور څخه یې د خواړه انار د راوړلو غوښتنه وکړه... د بڼ ساتونکی لاړ او یو انار یې ور ته راوړ..

د بڼ خاوند چې انار وڅاکه، هغه تریو ؤ، ور ته یې وویل...

ما در ته وویل: یو خوږ انار راوړه... څه لاړ شه بل انار راوړه.

د بڼ ساتونکی په پرله پسې ډول دوه وارې لاړ مګر هر ځل چې انار راوړي هغه تریو خیژي...

د بڼ څښتن په حیرانتیا سره د بڼ ساتونکي ته وویل: پوره یو کال وشو چې د دې بڼ ساتنه کوې، تر اوسه دې په باغ کې د خوږو انارو ځای نه دی پېژندلی؟

د بڼ ساتونکي ځواب ورکړ: زه دې د بڼ په ساتلو ګومارلی وم، نه د انارو په څکلو. څنګه به را ته د خوږو انارو ځای معلوم شي.

د بڼ څښتن د دغه سړي ایمانداری او اخلاقو ته ګوته په غاښ شو... له هغه څخه یې وغوښتل چې د ده له لور سره واده وکړي...

د بڼ ساتونکي هم ومنله او له هغې نېکې تورسرې سره یې واده وکړه...

د دغه واده مېوه عبدالله ابن المبارک شو (ژباړه: ارمان).

آیا نېکمرغي په پیسو کې ده؟

ورورجانه! آیا نیکمرغي په پیسو کې ده؟ هغه پیسې څه په درد خوري چې د ژوند خوند پکې نه وي؟ په هغو کې یوه نه هیریدونکې بخښنه او صدقه ونه کړې او په هغو کې کوم نیک عمل ونه کړي؟ مال او شته یوه وسیله ده. که د دې مال په وسیله دنیوي نعمتونو او اخروي نیکمرغیو ته ونه رسیږې، نو څه په درد خوري؟ د هغه سړي په شان چې وایي دوه دعا ګانې یې د الله (ج) په دربار کې قبلیدې. دعا یې وکړه چې په هر څه لاس ووهې هغه دي سره زر شي. هیله یې پر ځای شوه، ډېر زیات خوشاله شو، هر څه ته به یې چې لاس کړ په سرو زرو به واوښتل، تر دې چې وږی شو، کاسې ته یې چې لاس کړ په سرو زرو بدله شو، تږی شو، غوښتل یې اوبه وڅښي، جام او په هغه کې اوبه په سرو زرو بدل شول. لور یې ورته نژدې شوه څو مینه ورسره وکړي، په غیږ کې یې ونیوله ، هغه هم د سرو زرو په مجسمې واوښته. په تنګ شو او دویم ځل یې دعا وکړه تر څو هر څه په خپل لومړني حال واوړي. هغه په دي پوه شو چې که ټوله ځمکه هم په سرو زرو واوړي، بیا هم ډوډۍ د وږي له پاره، اوبه د تږي له پاره او لور د پلار له پاره غوره دي. (دکتور علي طنطاوي).

له پنده ډکه کیسه

وایې یو چرګ ؤ چې هر سهار به یې اذان کاوه، یو ورځ یې ورته خاوند راغی او ورته یې وویل: چې که بیا دې اذان وکړ نو بنګې به دې وباسم، چرګ ووېریده او ځان سره یې وویل: د ضرورت په وخت کې ځیني بد کارونه روا کیږي، او بله داچې دلته زما د ژوند خطر هم دی، چرګان خو نور هم ډېر دي اذانونه کوي او خلک لمانځه ته راپاڅوي، باید د سیاسي بصیرت په وجه اذان بس کړم، خو یوه هفته پس ورته خاوند بیا راغی او ورته یې وویل: که د نورو چرګو په شان کوټ کوټ ونه کړې بنګې به دې وباسم، چرګ د نورو چرګو په شان کوټ کوټ هم شروع کړ، خو یو میاشت وروسته خاوند یې ورته بیا راغی او ورته یې وویل: که اوس دې د چرګو په شان هګۍ وانه چولې نو سبا ته دې حلالوم، نو په دې وخت کې چرګ په ژړا شو، او ویې ویل: کاشکې چې هماغه د اذان کولو په وخت کې مړ وای.

نتیجه: د خپل اهدافو او مبادئو څخه هېڅکله او په هېڅ حالت مه تېرېږه. ژباړه: اظهار الحق عزیز

آزادی بیان

یا لجام گسیختگی‌های رسانه‌یی

عبدالوهاب هائد

از آنجایی که آزادی بیان، یکی از ابزارهای مهم ارتباط همگانی و مبین اندیشه و فرهنگ بشر، درمیان نسل‌ها و جوامع مختلف انسانی است، هدف کار بردی آن هم، بیش‌تر به منظور رفع نیازها و حل چالش‌ها و از میان برداشتن موانع استبداد و انارشیزم، در جوامع انسانی می‌باشد؛ نه چالش افزایی و بحران آفرینی.

این موهبت عظیم، نه تنها به عنوان یک و سیله‌ی انتقال و تبارز اندیشه ها و باورها، ارزش انسانی -اجتماعی دارد؛ بل، به لحاظ ربانی بودنش نیز، از ارزش بالایی برخوردار است که خداوند جل جلاله به وسیله‌ی این عطیه، بر انسان کرامت و شرافت قایل شده و آن را از ممیزه‌ی بارز انسانی به حساب آورده است؛ چنانکه در قرآن‌کریم به این موضوع اشاره نموده می‌فرماید: «خَلَقَ الِانَسانَ عَلَّمَهُ البَیَان» «ما انسان را آفریدیم و براو نطق (قوه‌ی بیان افکار وعواطف) را آموزاندیم»، از یک راز هنرمندانه‌ی آفرینش پرده بر می‌دارد، و انسان(این موجود عجیب الخلقهٔ) را، با این ویژگی تمایز می‌بخشد. آزادی بیان، در امتداد تاریخ، همواره یکی از عوامل مهم موفقیت و استمرار نهضت‌های الهی و داعیه‌های امر به معروف و نهی از منکر به وسیله‌ی انبیای الهی و داعیان برحق راه خدا بوده است و اسلام، ازین امر، به قداست یاد کرده و این ارزش را با جدیت پاس داشته است.

این بدین معنا نیست، که به هر برنامه‌یی در تحت این چارچوب، حتا اگر هتک حرمت به افراد و اشخاص، توهین به کرامت انسانی، تعرض و اهانت به مقدسات اعتقادی، و یا پرده برداشتن از رازهای شخصی افراد و ریختن آبروی انسان‌های محترم هم باشد، مشروعیت بدهد و یا محدودیتی درین زمینه نداشته باشد؛ اسلام، همه‌ی آزادی‌ها را برمبنای قاعده‌ی «لاضرر و لاضرار»، تنظیم نموده و استفاده ازین نوع حقوق ارزشی را تا آنجا که خطر تعرض به حق دیگران و یا پامال شدن حریم افراد دیگر وجود نداشته باشد، اجازه می‌دهد؛ در غیر آن، شخصیت و حریم انسان‌ها، آنقدر برای این دین مهم است، که پیامبر اسلام صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: مؤمن کامل کسی است که مسلمانان دیگر از دست و زبانش در امان باشند. حتا این امنیت و مصئونیت را اسلام تنها به پیروان خود نه، که به پیروان ادیان دیگر هم، حق مسلم می‌داند و حق تعرض و اهانت به آنان و ادیان شان را نیز به هیچ انسانی نمی‌دهد.

آزادی بیان، اندیشه و تفکر و یا بگونه‌ی دیگر، داشتن حق ابراز نظر و برون دهی ماحصل فکر و احساسات و ارزش‌ها با اهمیتی که دارد، در هر جامعه‌یی که ارزش‌های انسانی حتا در حد اندک هم جای داشته باشد، به عنوان یک اصل انسانی و بشری محسوب گردیده، وطرف احترام عام قرار می‌گیرد؛ اما چگونگی بکار گیری این امتیاز، در میان توده‌های اجتماعی، به گونه‌های متفاوت جلوه گرشده و حاملان دروغین این اندیشه(آزادی بیان)گاه گاه با توسل به همین موهبت فطری، چنان بی‌باکانه به حریم دیگران تاخته اند و حدود و مرزها را شکسته اند که گویی پرده‌های حیای شان، به یکبارگی دریده است و انسانیت را در بهای اندک امتیازی به قمار زده اند.

به هرپیمانه‌یی که رعایت این ارزش، باعث رشد و شگوفایی و رونق اندیشمندی در عرصه‌های مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی در جوامع می‌گردد و سلب آن باعث رکود افکار، علوم و اندیشه‌ها گردیده و حرکت تکاملی جوامع را نیز مختل می‌نماید، به همان پیمانه، بی‌باکی و لجام گیسختگی در استفاده از این حق طبیعی نیز، جامعه را به سوی هرج و مرج کشانده و ارزش‌ها را ترور، پرده‌های حرمت را دریده و قاعده‌های انضباطی انسانی را صدمه می‌زند.

آیا آزادی بیان حد و مرزی دارد؟

تعریف‌های وارونه از هر ارزش و امتیازی در جوامع تازه در حال رشد، سیمای آن ارزش‌ها را مسخ نموده و حقیقت آن را نیز، در نظر توده‌های کم دانش و بی بهره از سواد، و حتا تیره‌های دانش‌یافته، به یک مقوله‌ی ضد ارزش، اخلاق ستیز و فرهنگ شکن تبدیل می‌کند.

تعیین حدود برای آزادی فطری در جوامع اسلامی، از سوی شریعت و در جوامع دیموکراتیک از سوی قوانین وضعی، نه تنها که یک سانسور دست و پا گیر و اذیت کننده در برابر استفاده از این حق مشروع نیست، بل یک راه‌کاری است، ارزشی، راه بازکن، و تضمین کننده، در راستای استفاده از حق آزادی بیان.

لجام گیسختگی سازمانی و رسانه‌ای و عدم موجودیت حدود و خط قرمزی درین مورد، وضعیت را در بازار رسانه‌ها، دنیای مجازی و مبارزات سیاسی ومدنی بجایی کشانده است که در برخی موارد مرزهای اخلاق نیز، شکسته شده و حیوانیت، برانسانیت تقدم می‌جوید.

ما همه می‌دانیم، که اهانت به شخصیت‌ها، تعرض به اندیشه و باورها، هتاکی و چرند نگاری، ناشی از ضعف اراده و سستی قوه‌ی استدلال بوده و از خصایص انسان‌های کم ظرفیت، و ناتوانیست، که بد زبانی را آخرین گزینه برای حمله در مقابل رقیب سیاسی و فکری شان جهت تضعیف روحیه و یاموقف اجتماعی وی به کار می‌بندند؛ آن‌هایی که انسان مداری، اخلاق و وارستگی سیاسی و فرهنگی در قاموس‌شان جای ندارد، دیگر برای پرداختن به مبارزه و رفتن به مصاف حریف، جز این، راهی دیگر برای خویش نمی‌یابند.

آزادی بیان یک ارزش یا یک بهانه؟!

توسل به این امتیاز طبیعی و فطری، از سوی برخی از رسانه‌ها، جریان‌ها و افراد، بگونه‌ی خیلی غلیظ و افراطی که قطعاً در منافات با روح اسلام و ارزش‌های ملی و افغانی ما قرار داشته و بر تربیت نسل‌ها سایه می اندازد. ظهور دختران نیمه برهنه، در صفحات تلویزیون‌ها، نشر اعلانات بدور از ارزش‌های اخلاقی، ترویج لهو و لعب و اختلاط حرمت بر انداز پسران و دختران جوان، نشر فلم‌ها و سریال‌های مبتذل ضد اخلاقی و ده‌ها مورد دیگری ازین بی‌حیایی، که در لفافه‌ی آزادی بیان، از اکثر رسانه‌های پروژه‌ی تولید و نشرمی‌شوند، مانند اسیدهای زهری اند، که هستی معنوی، ایمان، وجدان وغیرت و شهامت ملت و زمام‌داران ما را، مورد حمله قرار می‌دهند.

این در حالیست که، سوء استفاده از این ارزش فطری«آزادی بیان» توسط برخی از جوانان و افراد معلوم و مجهول، چنانکه در صفحات مجازی فیسبوک و یا مظاهرات خیابانی دیده می‌شود، قاعده‌ی تعریف این اصطلاح به نام آزادی بیان را تحریف کرده و از آن حربه‌یی ساخته است برای تقابل اندیشه‌ها بصورت مضحک و غیر اخلاقی و حتا دست آویزی شده است در دست عده‌یی از انسان‌های لا ابال، دین ستیز و بد اخلاق، که با هیچ ارزشی پابندی ندارند، و کمترین اهمیتی هم به ارزش‌های دینی، انسانی و اجتماعی قایل نیستند؛ تا آنجا که این حق مشروع انسانی را به آفت فتنه افگن و چالش ساز تبدیل کرده و احساسات عامه را در برابرش تحریک کرده اند.

نشرکاریکاتورها، نوشته ها و قطعات توهین آمیز و خلاف ارزش انسانی، برچسب زدن‌ها و لقب گذاری های به دور از کرامت انسانی، همه و همه، ماحصل معکوس استفاده از همین حق طبیعی، توسط یک طیفی از افراد کم ظرفیت است که برخلاف همه‌ی موازین اخلاقی و انسانی، از زبان و قلم خویش بیرون می‌دهند و بی آنکه فکر کنند که چه نتایجی را در پی خواهد داشت، به آنچه می‌گویند و می‌نویسند، مباهات نیز می‌کنند. سیر صعودی این نوع باور و منطق غیر اخلاقی، در جامعه‌یی مانند افغانستان، نه تنها گرهی را از کاری نمی‌گشاید، بل درزها را بزرگ‌تر، عقده‌ها را چاق‌تر و خشم‌ها را توفنده‌تر ساخته، و با مکدر ساختن فضای سیاسی درکشور، جامعه را بسوی پرت‌گاه سقوط خواهد کشاند.

برایند عدول از این حق فطری

سوء استفاده از آزادی بیان و تعریف غرض آلود و متعفن از این اصطلاح، تولید غیرقابل انتظار و تباه کنی دارد، که از آغاز فرایند اعمال تا انجام، همانند موریانه، ثروت معنوی انسان‌ها را از درون می خورد. به خاطری که استفاده از این ابزار، همانند عده‌ی زیادی از ابزارهای دیگر، دو لبه دارد، هم می‌تواند نفع را به کاربر مرتب کند و هم قابلیت آسیب جدی ای را به کاربر درصورت استفاده‌ی غیر معقول برساند و نتایج درد آورد و غم‌بار آتی را در پی دارد:

1. تحریک احساسات و دریده شدن حرمت‌ها
2. تجاوز به حریم آفریدگار و گناه کبیره
3. قرار گرفتن در برابر دساتیر خدا و پیامبر و منفور شدن در میان مردم و جامعه
4. احیا و تشدید جنگ و کشتار، بذر کینه و بی رحمی و آب انداختن به آسیاب دشمن
5. ایجاد نفاق و درزهای مبتنی بر عصبیت و تبعیض
6. تهدید امنیت و به چالش کشیدن وحدت و یکپارچگی.

پس برما و تمام اهل قلم و دولت‌مردان ماست، تا با دلسوزی هرچه بیش‌تر، در این استقامت، گام‌های مؤثر برداشته و حد اقل، مساعی لازم را درجهت مهار این بی‌بند وباری رسانه‌یی به خرج دهند، تا باشد به این ترتیب حرمت مقدسات دینی، شخصیت های ذی نفوذ، امنیت روحی و فزیکی مردم و مملکت و حریم خصوصی افراد مصئون مانده و منافع ملی و تعهدات به قانون، پاس داشته شود.

محرم او عاشورا

د سنتو په رڼا کې

لیکنه: شیخ صالح منجد
ژباړه: سید مصطفی حماس

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ ﴾ التوبة:٣٦

وعن أبي بَكْرَةَ، رضي الله عنه، عن النبي صلى الله عليه وسلم: السَّنَةُ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ: ثَلاثَةٌ مُتَوَالِيَاتٌ ذُو الْقَعْدَةِ وَذُو الْحِجَّةِ وَالْمُحَرَّمُ، وَرَجَبُ مُضَرَ الَّذِي بَيْنَ جُمَادَى وَشَعْبَانَ. رواه البخاري ٢٩٥٨

محرم ته له دې امله محرم وايي چې په تحریم باندې یې زیات تأکید شوی دی، او دا چې الله تعالی فرمايي: فَلا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ. تاسو په دې میاشتو کې په خپلو ځانونو باندې ظلم او تېری مه کوئ.

دا ځکه چې دا میاشتې د نورو په پرتله ډېرې زیاتې د درناوی او احترام وړ دي، او په دې کې ظلم او تېری کول د نورو میاشتو په پرتله ستره ګناه لري.

حضرت ابن عباس رضی الله عنهما د دې مبارك آیت کریمه په اړه داسې وايي: په دې ټولو میاشتو کې په خپلو نفسونو باندې تېری مه کوئ، او بیا په ځانګړې توګه په دغه څلورو میاشتو کې، نو ځکه یې دا څلور میاشتې له حرامو میاشتو څخه وګرځولې، او د دې حرمت او درناوی یې لوی ورګرځولو، په دې میاشت کې ګناه تر ټولو زیاته او لویه ګناه شمېرل کېدله، او د خیر، ثواب او نېکی کارونه په کې سرته رسول هم همدومره زیات اجر او ثواب لري، لکه چې ګناه په کې زیات وبال لري.

امام قتاده چې مشهور عالم دی د دې آیت کریمه په تفسیر کې داسې وايي: په دې میاشتو کې ظلم کول د نورو په پرتله ډېره لویه ګناه ده، او په دې میاشت کې صالح او نېك اعمال سرته رسول هم د نورو میاشتو په پرتله زیات د اجر او ثواب وړ بلل کېږي.

که څه هم چې ظلم په هر حال لویه ګناه ده، خو یو شمېر شیانو ته الله تعالی یو خاص عظمت ورکړی دی، لکه څرنګه چې الله تعالی د مخلوقاتو څخه یو شمېر غوره کړي دي، لکه په ورځو کې د جمعې ورځ، په انسانانو کې پیغمبران، او په خبرو کې ذکر، په ځمکه کې جوماتونه، په میاشتو کې د رمضان او د محرم میاشتې، په شپو کې د قدر شپه ...

نو په کار ده چې د هغه څه درناوی او تعظیم وشي کوم چې الله معظم وګرځول، نو د قوي ایمان غوښتنه هم دا ده چې د هغه څه زیات درناوی وشي چې الله تعالی یې عظمت کړی دی.

په محرم میاشت کې د نفلي روژو فضیلت:

له حضرت ابي هریره رضی الله څخه روایت دی چې رسول الله صلي الله علیه وسلم فرمایلي: له رمضان نه وروسته تر ټولو غوره روژه، د الله د میاشتې محرم روژه ده. رواه مسلم

په دغه حدیث شریف کې وايي چې شهر الله المحرم، د میاشتې نسبت الله تعالی ته شوی دی. دې ته د تعظیم او درناوی اضافت ویل کېږي، په دې اړه ملا علي قاري وايي چې له دې څخه مراد د محرم ټوله میاشت ده.

د رسول اکرم صلي الله علیه وسلم له کړنو څخه دا څرګندیږي چې هغه یوازې د رمضان میاشت په بشپړه توګه روژه نیولې ده، او دلته یې د محرم د میاشتې په اړه د روژې یادونه کړیده، دا په حقیقت کې د نوافلو لوري ته ترغیب او تشویق دی، نو معنی دا چې ټوله میاشت روژه نیول نه بلکې د دې میاشتې زیاته برخه روژه نیول دي، او همدا راز له رسول اکرم صلي الله علیه وسلم څخه ثابت شوي دي چې هغه به د شعبان په میاشتې کې هم زیاته روژه نیوله، او کېداي شي چې هغه مبارك د عمر په وروستیو کې د محرم د میاشتې فضیلت ته اشاره کړې وي.

الله تعالی ځینې ځایونو او وختونو ته فضیلت ورکړی دی. په دې اړه مشهور عالم عز بن عبد السلام رحمه الله وايي: د ځایونو او وختونو فضیلت په دوه ډوله دی، دنیوي فضیلت، او دیني فضیلت. دا د الله تعالی له لوري یوه لورینه ده چې په خپلو بندګانو یې کړې ده ترڅو په هغې کې د زیاتو اجرونو او ثوابونو ترلاسه کولو فرصت ورته برابر کړي، نو دا په حقیقت کې د الله تعالی مهربانی ته راجع کېږي چې په خپلو بندګانو یې احسان کړی دی.

عاشورا د تاریخ په پاڼو کې

له ابن عباس رضی الله تعالی عنهما څخه روایت دی چې رسول الله صلي الله علیه وسلم چې کله مدینې منورې راغی، نو یهود یې ولیدل چې د عاشورا روژه یې نیوله، رسول الله صلي الله علیه وسلم وویل چې دا څه دي، هغوی وویل چې دا ښه ورځ ده، هغه ورځ چې الله تعالی بني اسرائیلو ته له خپلو دښمنانو څخه نجات ورکړ، نو موسی علیه السلام د خوښی او شکرانې په توګه دا روژه نیوله. نو رسول اکرم صلي الله علیه وسلم ورته وویل چې زه د موسی علیه السلام په حق کې له تاسو ډېر وړ یم چې زه هم

روژه ونیسم، نو هغه صلی الله علیه وسلم روژه ونیوله او نورو ته یې امر وکړ چې روژه ونیسي. رواه بخاري

د امام احمد د روایت له مخې دا هغه ورځ ده چې د نوح علیه السلام بېړۍ د جودي په غره کښیناسته او نجات یې وموند، نو د شکرانې په توګه نوح علیه السلام روژه ونیوله.

د عاشورا روژه نیول د رسول اکرم صلي الله علیه وسلم له بعثت څخه وړاندې د جاهلیت په دور کې هم دود وه، له عایشې رضی الله تعالی څخه روایت دی چې وایي: د جاهلیت په دوره کې به خلکو دا ورځ روژه نیوله.

اما قرطبي رحمه الله وایي: دا چې له اسلام څخه وړاندې قریشو دا ورځ روژه نیوله، ممکنه ده چې هغوی له دې شریعت څخه وړاندې شریعتونو ته ژمن او پابند وو، لکه د ابراهیم علیه السلام شریعت، او دا هم ثابته شوېده چې رسول الله علیه وسلم به مخکې له دې چې مدینې ته هجرت وکړي، نو دا روژه به یې نیوله.

همدا راز چې رسول الله صلي الله علیه وسلم مدینې منورې ته راغی، نو یهود یې ولیدل چې په دغه ورځ یې خوښي او خوشالي کوله. رسول الله صلی الله علیه وسلم یې د لامل پوښتنه وکړه، نو هغوی د یاد شوي حدیث په یادونې سره ځواب ورکړ، او صحابه وو کرامو ته د اختر لمانځلو په توګه د مخالفت امر وکړ.

لکه څرنګه چې د ابي موسی رضی الله د حدیث له مخې دا څرګندیږي چې وایي: یهودانو به د عاشورا ورځ د اختر په توګه لمانځله، او د یو بل روایت له مخې وایي چې د خیبر یهودانو به دا ورځ د اختر په توګه ګڼلو، او ښځو به یې په دې ورځ زیورات استعمالول، نو رسول الله صلي الله علیه وسلم خپلو اصحابو ته دا سې وویل چې تا سو یوازې په دې ورځ روژه ونیسئ. رواه البخاري

د حدیث شریف له ظاهر څخه دا ښکاري، چې په روژه باندې امر کول د دې معنی لري چې د یهودو مخالفت وشي، دا ځکه چې هغوی به دا ورځ اختر ګڼله، او د اختر په ورځ څوك روژه نه نیسي، بلکې ښه خوراکونه کوي او خوښي کوي،

دا د علامه ابن حجر د خبرو لنډیز ؤ چې وړاندي شو.

د عاشورا د ورځې د روژې نیولو فضیلت:

له حضرت ابن عباس رضی الله عنهما څخه روایت دی چې وایي: رسول الله صلي الله علیه وسلم د عاشورا د ورځې په شان د هېڅ بلې کومې ورځې دا سې په جدي توکه اراده نه کوله چې روژه ونیسي، لکه څرنګه یې د عاشورا ورځ ته لیوالتیا درلوده

همداراز رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: د عاشورا د ورځې د روژې په نیولو سره زه هیله کوم چې الله تعالی به د تېرکال ګناهونه پرې وښښي. رواه مسلم.

په حقیقت کې دا د الله تعالی یو لوی احسان او فضل دی چې د یوې ورځې په روژه نیولو سره د یوه کال ګناهونه راته ښښي، رښتیا هم چې الله تعالی د لوی فضل او احسان درلودونکی دی.

عاشورا کومه ورځ ده؟

د لغت علماء وایي او جمهور علماء هم په دې نظر دي چې عاشورا د محرم د میاشتې لسمې ته وایي او تاسوعا د محرم د میاشتې نهمې ته وایي، او د احادیثو ظاهر هم په دې باندې دلیل دی، او د لفظ اطلاق هم په دې معنی باندې تفسیر کېدلای شي او د لغت د علماؤ هم همدا رایه ده

بله خبره دا هم ده چې دا نوم یو اسلامي نوم دی چې په جاهلیت کې په دې نامه سره نه پیژندل کېدله. (کشاف القناع، دوهم جلد، صوم محرم)

ابن قدامه رحمة الله علیه وایي: عاشورا د محرم لسمه ورځ ده، او دا وینا سعید ابن المسیب او امام حسن البصري هم کړیده، لکه څرنګه چې ابن عباس رضی الله تعالی عنهما روایت کړی دی چې وایي: رسول الله صلي الله علیه وسلم دعا شورا په روژې نیولو سره امر وکړ، او هغه د محرم لسمه ده. (رواه ترمذي)

د عاشورا سره د نهمې ورځې روژه نیول هم مستحب دي:

له حضرت عبد الله ابن عباس رضی الله تعالی عنهما څخه روایت دی چې وایي: کله چې رسول الله صلي الله علیه وسلم د عاشورا ورځ روژه ونیوله، او د هغې په روژه نیولو یې امر وکړ، نو رسول الله صلي الله علیه وسلم، ته صحابه کرامو وویل چې یا رسول الله: دا خو هغه ورځ ده چې یهود او نصارا یې تعظیم کوي. نو رسول الله صلي الله علیه وسلم وویل: که ژوند وو په راتلونکې کال کې به ان شاالله تاسوعا یعنې نهمه ورځ هم ورسره ونیسو، هغه زیاتوي چې راتلونکې کال چې راغی رسول الله صلي الله علیه وسلم وفات شو. (رواه مسلم)

امام شافعي رضی الله تعالی عنه ویلي د محرم نهمه او لسمه ورځ روژه نیول مستحب کار دی، ځکه چې پیغمبر صلي الله علیه وسلم لسمه د محرم روژه ونیوله، او د نهمې یې نیت او اراده وکړه.

د تاسوعا (نهمې ورځې) د روژې نیولو حکمت:

ویلی شو چې د عاشورا ورځ څو مرتبې لري، هغه لږ مرتبه یې همدا ده چې یوازې په همدې ورځ روژه ونیول شي، او لوړه مرتبه یې دا ده چې نهمه هم ورسره ونیول شي، او څومره چې د محرم په میاشت کې زیاته روژه نیول کېږي، په هماغه کچه یې اجر او ثواب هم زیات دی.

امام نووي د محرم د نهمې ورځې یا د تاسوعا د روژه نیولو حکمتونه داسې یاد کړي دي:

۱: لومړی دا چې په دې روژې سره به د یهودو مخالفت راځي.

۲: دوهم دا چې د عاشورا ورځې سره یوه بله ورځ هم د روژې په توګه وصل شوه، لکه څرنګه یوازې د جمعې ورځې د روژې نیولو څخه منع راغلې ده.

۳: درېیم دا چې په دې برخه کې احتیاط کول چې لسمه ورځ او نهمه ورځ روژه نیول هسې نه چې میاشت کمه شي، او دا خبره امام خطابي هم کړیده، او هسې نه چې څوك په اشتباه کې واقع شي، نو نهم به په شمېر کې د لسمي راشي، او دا په غلطۍ او اشتباه سره او که دواړه ورځې ونیول شي، نو له دې شبهې هم د وتلو یوه لاره شته او تر ټولو قوي حکمت یې هم دا دی چې د اهل کتابو مخالفت وشي.

امام شـــیخ الاســـلام ابن تیمیه رحمه الله وایي چې رسـول الله صـلي الله علیه وسـلم له اهل کتابو سره د تشـــبیه او ورته والي څخه منع کړیده، او دا په ډېرو زیاتو احادیثو کې لکه د عاشورا د دې حدیث په څېر چې وایي: که زه راتلونکی کال ژوندی وم، نو نهمه ورځ به هم روژه ونیسم (الفتاوی الکبری، شپږم جلد) ابن حجر رحمه الله چې په دې حدیث شریف باندې کومه تبصرـه کړیده داسـې وایي: دا چې رسـول الله صلي الله علیه وسلم د نهمې ورځې اراده وکړه په دې معنی نه وه چې هغه به یوازي د محرم نهمه روژه نیسي، بلکې معنی دا چې هغه به یې له لسمې سره یوځای کوي، او له دوو وجو نه یو د احتیاط له مخې، او بل دا چې د اهل کتابو مخالفت وشي. چې قوي احتمال هم دا دوهم دی.

یوازې د عاشورا د ورځې د روژې نیولو حکم:

امام ابن تیمیه فرمایي: د عاشـــورا ورځ روژه نیول د تېرکال ګناهونو کفاره ده، او که یوازې همدا ورځ روژه ونیول شي نو مکروه کار هم نه دی. (الفتاوي الکبري پنځم جلد)

او هم ویل شوي دي چې د عاشورا ورځ که د جمعې یا د شـــنبې د ورځې سره تصـــادف ولري، نو بیا هم نیول یې پـه کـار دي، یوازي د جمعې او یوازې د شـنبې د ورځو روژه نیولو څخه منع راغلې ده، خو دا کراهیت هغه مهال له منځه ځي چې بله ورځ ورسره روژه ونیول شي، کـه د یوې مشرـوعې روژې سره تصـــادف ومومي، لکه هغه څوك چې یوه ورځ روژه نیسي او یوه ورځ یې خوري، او یا د قضایي روژو نیولو سره تصـادف ومومي، او یا د نذر په ځای کولو سره او یا لکه د عرفې او عاشـــورا سره، نو کوم باك نلري، همدا جمعه او شنبه هم روژه نیول کومه خبره نشته. (تحفه المحتاج، درېیم جلد، باب الصـوم تطوع، باب صوم یو السبت)

امام بهوتي رحمه الله وایي چې قصدا یوازې د شنبې په ورځ روژه نیول مکروه دي، او په دې اړه د عبد الله بن بشر رضی الله تعالی عنه په حدیث استدلال کړی دی چې وایي: تا سو د شنبي په ورځ روژه مه نیسئ مګر که په تاسو فرض کړل شوه، دا ځکه دا هغه ورځ ده چې یهود یې تعظیم او درناوی کوي، نو په دې کار سره له دوی سره تشابه یا ورته والی راځي، او که عادتا د شـــنبي ورځ د عاشـــورا او عرفې ورځې سره تصادف درلود نو بیا پروا نکوي، امام ابن تیمیه رحمه الله وایي دا چې اودس، لمونځ، د روژې میاشـــت، د عرفې روژه، او یا د عاشـــورا ورځ د ګناهونو کفاره ګرځي، مراد تربنه واړه ګناهونه دي، نه لوی.

که په چا باندې د رمضـــان روژه پاتې وي، آیا هغه به د عاشورا روژه نیسي؟

علماء په دې موضـــوع کې اختلاف لري چې آیا هغه کســـان چې د هغو په ذمه کې فرضي یا د رمضـــان میاشـــت روژې پاتې وي، نو د هغوی نفلي روژه نیول څه حکم لري، نو د حنفي فقهې علماء په دې اند دي چې که یو چا د رمضان د روژو قضایي نه وي اداء کړې، کولای شي، چې نفلي روژه ونیسي، او دا کار پرته له کراهیت څخه. دا ځکه چې هغوی وایي قضاء په فوري توګه اداء کول نه دي واجب، او شـــافعي مذهب او مالکي پیروان په دې نظر دي چې جواز لري خو د کراهیت سره، دا ځکه په دې کارسره د واجبو په اداء کولو کې ځنډ راځي، او حنبلیانو لا دا ویلي دي چې ترڅو چې هغه قضایي روژې نوي نیول شـوي، نو نفلي روژې نیول یې حرام بللي دي، او په چا چې فرضـی روژې وي، هغه ته د دې جواز نشـته چې نفلي دې ونیسي، که څه هم د فرضي روژو د نیولو لپاره وخت زیات وي، او په کار ده چې لومړی فرضي روژې ونیول شي. (الموســـوعه الفقهیة جلد ۲۸، صوم التطوع)

نو د دې یاد شـویو اقوالو په رڼا کې ویلی شـو چې یو مسـلمان باید لومړی د رمضـان د میاشـتې په نیولو کې ځنډ ونکړي ترڅو په ډاډه زړه او په پوره اطمنان د عاشـــورا، عرفې، ذې الحجې او نورې نفلي روژې ونیسي.

په عاشورا کې یو لړ بدعتونه

له امام ابن تیمیه رحمه الله تعالی څخه پوښـــتنه وشـــوه، یو شـــمېر خلك په دې ورځ ســـترګې توروي، غســـل کوي، خوښـــي کوي، څو ډوله خواړه خوري،او لاسونه سره کوي، او داسي نورې کړنې ترسره کوي نو آیا دا دودونه کوم اصل لري او کنه؟

امام ابن تیمیه رحمه لله ځواب وکړ چې په دې اړه هېڅ کوم داســـې حدیث ندی رانقل شـــوی چې دې ټکو ته دې جواز ورکړی، او نه اصـــحابو او د نورو د دین لویو لویو امامانو دا کار کړیدی. په دې اړه نه کوم صحیح او نه ضعیف حدیث روایت شویدی، خو متأخرینو یو شـــمېر داســـې موضـــوعي او له ځانه جوړشـــوي احادیث روایت کړیدي، لکه چې وایي په دې ورځ چې څوك غســـل وکړي، نو ټول کال به ناروغه نه شي، او یا څوك چې زیات لګښـــت او خوراکونـه وکړي، ټول کـال بـه پـه رزق کې پراخي راشي، او دا ټول هغه دروغ دي چې د حدیث په نامه په پیغمبر صلي الله علیه وسلم باندې تړل شوي دي. ابن تیمیه د هغو بدعتونو په هکله چې د امام حسین د شهادت په پلمه پدې ورځ کېږي داسې وایي:

نو بیا یوه داســـې ګمراه ډله را پورته شـوه چې د اهل بیت د دوسـتۍ او سـکني توب څرګندونه کوي، چې هغوی د عاشـــورا ورځ د یوې غمیزي په توګه یادوي، په چېغو ژاړي، د جاهلیت دود او شـــعار را ژوندی کوي چې هغه د مخونو، ځانونو وهل، د ګرېوانونو شـکول، او د جاهلیت په توګه د تعزیت مراسـم پالل، او د غم سـندرې او قصـیدي ویل، او یو شـمېر هغه ناسم خرافاتي نظریات چې په اسلام کې هېڅ اصل نه لري، هغه یاد ساتل، او غمونو تازه ساتل، تعصب ته لمنه وهل، د کېنې او جګړې لور پکې وهل، د مســـلمانانو ترمنځ د اختلافاتو زیاتول او په دې کار سره د پخوانیو اسـلافو صـالحو ته ښـکنځل کول، یو لوري دا تفریط او بل لوري ته یې نور جاهلان هم په خرافـاتو سره مقـابلـه کوي، چې هغوی دا ورځ د یو اختر په توګه لمانځي، ســـترګي توروي، لاســـونه سره کوي، نوې جـامي اغونـدي، او څو ډولـه خوراکونـه کوي، او دا افراط کوونکي او هغـه تفریط کونکي دواړه د ســـنتو خلاف کار کوي، او په ګمراهۍ او بې لارۍ کې اخته دي. (الفتاوي الکبری)

ژوند او هېلې!

لیکوال: رحیم الله حریفال

کله، چې تېر ژوند ته ځیرشم او دا پوښتنه مې د فکر پردې وخوځوي چې د ماشومتوب پرمهال به مې لومړنۍ هیله او ارمان څه ؤ؟! ګڼ ارمانونه او خاطرې مې یاد ته راشي. دا راته سخته شي او نشم کولای هغه هېله او ارمان چې د لومړي ځل لپاره مې په هغه د کېنو، کرکو او دښمنیو نه لرې د کوچنیتوب په سپېڅلې او عاطفي دنیا کې کړې وي؛ کومه هېله او ارمان به وي؟!

ژوند له هېلو او هېلې له ژوند سره تړلې دي. بې هېلو ژوند تش کالبوت دی.

خو دا هېلې او ارمانونه بیا په خپل ځای ډېر توپیر سره لري، ځینې هیلې د ژوند په یوه پړاو او وخت پورې اړه لري او ځینې یې هم بیا د ژوند په بله مرحله پورې.

چارلي چاپلین وایي: کله چې ماشوم وم د مور ترڅنګ به ویده کیدم، او هره شپه به مې یوه هیله او آرزو کوله؛ چې تر ټولو ستر ښار ته ولاړ شم او هلته لوبې وکړم.

ویل به یې : بیایم دې خو په دې شرط چې اوس ویده شي.

یوه شپه مې ترینه وپوښتل، کله چې لوی شم خپلو هیلو ته مې رسیږم؟

ویې ویل: رسیږې، په دې شرط چې ویده شې.

هره شپه په دې خوښۍ ویده کېدلم، کله چې لوی شوم هیلې مې وړې شوې؛ پرون شپه مې مور په خوب ولیده.

ویې پوښتل: اوس هم وړاندې تر ویده کېدو د خپلو هیلو او آرزو ګانو په هکله فکر کوې؟

ومې ویل: د شپې خوب نه راځي!

ویې ویل: کومه هیله ده چې خوب ته دې نه پریږدي؟

ومې ویل: چې ته دلته واوسې، نوره هیڅ هیله او آرزو نه لرم.

ویې ویل: هڅه کوم چې خوبونو ته دې درشم، په دې شرط چې ویده شې!!!

واقعیت هم همدا دی، ګڼ شمیر خلک بې شمیره هېلو پر مخه کړي وي او کله خو د هېلو دا سیلاب دومره توند او پراخه وي چې له ډېرو انسانانو څخه د ژوندانه شته خوندونه او رنګونه هم هېرکړي.

چارلي چاپلن د خپل زړه درد څرګند کړی، هغه درد چې تر مرګه به له ده سره وي او ترینه کړېږي به. چارلي خپلې مور ته په خوب کې وایي: چې ته دلته واوسې هېڅ هېله او ارزو نه لرم.

او دا هغه هېله او ارمان دی چې ډېر کلونو نوموړی دې هېلې او امید ته رسیدلی ؤ، نو که له یوه لوري بې هېلو ژوند بې رنګه وي، خو له بلې خوا ډېرې او ګڼې هېلې ژوند پیکه او بې خونده کوي.

او بل دا انسان چې څومره لویږي، هېلې یې هغومره کوچنۍ کېږي او کله ناکله خو د وخت په تېریدو سره خپلو تېرو هېلو ته په کتلو سره سړی حیران پاتې شي، خو دا د وخت غوښتنه وي او باید همداسې وي، ځکه چې ماشومان نه‌شي کولای سترې هېلې او ارمانونه ولري!

ولې د حیرانۍ خبره داده چې ګڼ شمیر کسان تر لوېدو وروسته هم په دومره کوچنیو او وړو هېلو کې را ایساروي چې هېڅ د منلو او باور کولو وړ نه وي.

نو ویلای شو چې هېلې ژوند ښایسته کوي، هېلې او امیدونو انسان ته له غمونو سره د مقابلې توان وربخښي او همدا هېلې دي چې انسانان د ژوند د درنو پیټو اوچتولو او وړلو ته هڅوي.

انسان ته په کار ده چې نه هم دومره وړې هېلې ولري چې وروسته بیا د پښیمانۍ احساس وکړي او نه هم دومره ګڼې هېلې چې د شته او روان ژوند خوندونه او رنګونه ترینه هېرکړي او وروسته بیا په روان ژوند پسې اوښکې تویې کړي او په دې توګه خپل شته فرصتونه له لاسه ورکړي.

سوریه
بین سندان امریکا و چکش روسیه!

عبدالظاهر حمیدی

سوریه: سوریه سرزمینی است که در جنوب غرب آسیا موقعیت دارد، این کشور از شمال با ترکیه، از شرق با عراق، از غرب با لبنان و دریای مدیترانه و از جنوب با اردن و فلسطین هم سرحد است. این کشور، در گذشته «شام» نامیده می‌شد و نام کنونی اش (سوریه) را استعمارگران فرانسوی، پس از فروپاشی خلافت اسلامی عثمانی و مستعمره نمودن این کشور، از روی تاریخ کهن این بخشی از جهان و آشوریان باستان بر این سرزمین نهادند.موقعیت سوریه در غرب آسیا و ساحل شرقی مدیترانه در طول تاریخ جایگاه خاص استراتژیک به این کشور بخشیده‌است.

پایتخت این کشور، دمشق میباشد و حلب، از بزرگترین و مهمترین شهر های سوریه، به شمار میرود. که امروز ما شاهد بیشترین جنگ دراین منطقه هستیم.

مذهب: حدود ۷۴٪ جمعیت سوریه را مسلمانان سنی، ۳٪ آن را علویان، (شیعیان دوازده‌امامی) و اسماعیلیان، ۱۰٪ آن را مسیحیان و ۳٪ دیگر آن را قبیله درزی تشکیل می‌دهند. از لحاظ ترکیب زبانی و قومیتی هم، اعراب بیش از ۹۰٪ جمعیت سوریه را تشکیل می‌دهند، در حالیکه کردها حدود ۹٪. وسایر اقوام، کمتر از یک فیصد جمعیت آن کشور را می سازند.

خانواده‌ی اسد:

حافظ الاسد، سیاستمدار و افسر نظامی اهل سوریه بود، که از سال ۱۹۷۱ تا سال ۲۰۰۰ زمام امور را به حیث رئیس‌جمهور این کشور، دردست داشت. وی در کودتای سال ۱۹۶۳ میلادی که از سوی حزب بعث راه اندازی شده بود، مشارکت داشت و پس از آن به فرماندهی نیروی هوایی سوریه رسید. در سال ۱۹۶۶ اسد و دوستانش، کودتای ترتیب دادند که اسد در دولت جدید به عنوان وزیر دفاع منصوب شد. او، در سال ۱۹۷۰ در کودتای دیگری حکومتی را که خود عضوش بود، سرنگون کرده با وجود حاکمیت به اصطلاح مبنی بر دموکراسی، از آن به بعد تا هنگام مرگ، رهبر بلامنازع سوریه شد. اسد، در دوران حکومت خود اتحاد باشوروی را در تمام دوران جنگ سرد حفظ کرد و در عوض، از حمایت آن‌ها علیه اسرائیل بهره‌مند شد.

بشار الاسد: رئیس جمهور فعلی کشور سوریه، سومین فرزند حافظ الاسد است.او در سال ۱۹۶۵ در شهر دمشق به دنیا آمد. بشار پس از اتمام مکتب، رشته ی طب در پوهنتون دمشق را انتخاب کرد و در سال ۱۹۸۸ پس از فراغت از آنجا در شفاخانه ی نظامی مشغول به کار شد. او سپس در سال ۱۹۹۲ برای ادامه ی تحصیل، به انگلستان رفت و در سال ۱۹۹۴ موفق به اخذ مدرک تخصصی در طبابت چشم گردید. بشار، علاوه بر زبان عربی، به زبان‌های انگلیسی، فرانسوی و اسپانیایی نیز، تسلط دارد. بشار اسد، شخص دیکتاتور، مستبد و بی رحمی است که اکنون، مسئوول همه مشکلات در سوریه دانسته می شود. خانواده ی اسد، از گروه مذهبی اقلیت علوی است.

جنگ سوریه:

جنگ در سوریه از سال ۲۰۱۱ آنهم، بعد از تحولات سیاسی منطقه ی خاورمیانه موسوم به بهار عربی آغاز شده و موجب ویرانی‌ها و ناامنی‌های گسترده در این کشور شده‌است. مخالفان مسلح حکومت سوریه از گروه‌های متعددی تشکیل می‌شوند.

ارتش آزاد سوریه که در سال ۲۰۱۱ توسط نظامیان جداشده از ارتش سوریه تشکیل شد، جبهٔ نصره در سوریه، و جبهه اسلامی ائتلافی از چندین گروه اسلام‌گرای این کشور، از مهمترین گروه‌های اپوزیسیون نظامی در مقابل دولت سوریه هستند.

به علاوه، حکومت سوریه نیز، از پشتیبانی و حضور نیروهای ایران، روسیه، شبه نظامیان شیعه ی عراقی و حزب الله لبنان برخوردار است. همچنان، نقش امریکا و ترکیه نیز، درین جنگ، مهم شمرده می شود.

بمباردمان سوریه:

دولت بشار الاسد به منظور سرکوب مخالفان، بارها اقدام به بمباردمان شهرهای مختلف سوریه به ویژه شهر حمص کرده است. نیروهای ارتش سوریه، در سال ۲۰۱۲ به روی معترضان در دمشق، حلب و الزبدانی آتش گشودند و مناطق مسکونی و کلینیک‌های موقت درمانی شهر حمص را، بمباران کردند. شورای عمومی انقلاب سوریه با ارائه ی آماری اعلام کرد که: طی یک هفته از آغاز بمباردمان ها ۷۵۵ نفر در سوریه کشته شده‌اند که دستِ کم ۷۱ تن از آن‌ها کودکان هستند .

تعداد قربانیان: تلفات انسانی دراثرجنگ تا سال ۲۰۱۵ را، سازمان ملل بین ۲۲۰ هزار تن، دیده بان حقوق بشر ۳۱۰ هزار تن از افراد ملکی تخمین زده اند. حدود ۷ میلیون و ۶۰۰ هزار انسان، خانه های خود را از دست داده‌اند. از این تعداد ۱،۷ میلیون تن به ترکیه، ۱،۲ میلیون تن به لبنان، ۶۲۵ هزار تن به اردن و ۲۴۵ هزار تن دیگر به عراق پناهنده شده‌اند.

اشتراک جوانان افغان در جنگ سوریه :

آگاهان می گویند: که نظامیان ایران، از فقر و بیکاری پناه جویان افغان مقیم این کشور، سوء استفاده نموده و با تحریک احساسات آنها این افراد را، برای دفاع از حکومت سوریه، در برابر نیروهای مخالف آن کشور، به جنگ می فرستند. سید حامد اقتدار و ریحانه یوسف تمنا، زوج افغانی که از سوریه فرار کرده اند، می گویند: که در دو طرف جنگ سوریه افغان ها حضور گسترده دارند و می جنگند.

به گفته ی اقتدار، برخی این افغان ها در بدل پول می جنگند و دسته ی دیگر آنان به شکل ایدیولوژیک در جبهات جنگ سوریه حضور دارند. آقای اقتدار، اضافه می کند: که دسته ای افغان ها از ایران در بدل دریافت پول هنگفت وارد سوریه شده و سلاح برداشته اند و برخی دیگر آنها از افغانستان و از سوی شماری از احزاب جهادی به جبهات جنگ سوریه اعزام شده اند.

مداخلات ایران و روسیه وامریکا :

بعداز آغاز جنگ در سوریه کشورهای منطقه جهت برآورده کردن اهداف خویش، روی صحنه آمدند و از اطراف مختلف حمایت خویش را اعلام نموده و قسماً در تشدید جنگ، سهم خویش را تاهنوز حفظ نموده اند که این کار باعث گردیده تا قوت های برزگ چون امریکا و روسیه قدرت نمایی خویش را در خاک سوریه علیه مردم بی دفاع آن انجام دهند. ایران و ترکیه نیز، با استفاده از فرصت پیش آمده، بنا بر اهداف مشخص خویش، در این قضیه داخل شده و نقش تحریکی و تخریبی خویش را به پیش می برند. ایران ضمن مداخله در امور سیاسی نظامی سوریه، تا حدی جلو رفته که امروز بیشتر مردم بر سهم ایران در این جنگ انتقاد می کنند و این کار ایران باعث آن شده است، تا ترکیه نیز، به مداخله ی خویش در سوریه ادامه داده و زمینه ی پناه جستن تعداد زیادی از مهاجرین سوریه را در خاک خویش مساعد سازد.

این وضعیت، همه نتیجه ی مداخلات بیرونی و دوام جنگ و کشتار غیرنظامیان در سوریه می باشد و بیشتر مسوولیت آن هم، به نظام حاکم دمشق و کسانیکه از نظام حاکم حمایت می نمایند، بر می گردد. زیرا دوام حکومت بشار اسد، به معنای دوام جنگ در سوریه است.

مسؤولیت جهان اسلام، در مورد وضعیت سوریه:

متأسفانه نبود مرجع واحد پیروی برای امت اسلامی، سبب شده است، تا مشکلات در کشورهای اسلامی روز به روز بیشتر شده و در اکثر کشورهای اسلامی، دامنه ی جنگ وسعت یابد. سازمان ملل متحد و سازمان کنفرانس اسلامی، در قضایای کشورهای اسلامی، هیچ گونه تاثیر مثب در قطع جنگ و آتش بس ندارند و تنها کاری که انجام دادند، تعلیق عضویت سوریه در این سازمان می باشد که این امر، هیچ دردی را دوا نمی کند. به این لحاظ، ضرورت است تا کشورهای اسلامی در این مورد، گام های ارزنده تری برداشته و کارهای جدی تری را انجام دهند، تا راهکار درستی را جهت ختم و یا کاهش اختلافات موجود بین کشورهای اسلامی، ارائه نموده و دوام جنگ در این کشورها را، خاتمه دهند. در غیر آن، وجود این سازمان ها جز نام، چیزی بیش نمی باشد و همین وضعیت است، که جهان اسلام و امت اسلامی را وا می دارد، تا در مورد بوجود آوردن یک تشکل واقعی، بدور از زور گویی و سلطه ی زورگویان جهان، تلاش نمایند.

هفته نامه
بجز اصلاح اراده دیگری ندارم
اصلاح ملی
داسلام داصیل فهم منبر

- اصلاح ملی در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده گان است.

شعار ما

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت در کشور.
ترقی و انکشاف همه جانبهء افغانستان.

هفته نامه اصلاح ملی
در ۲۸ ولایات کشور به تیراژبلند توزیع می گردد
اصلاح انلاین
پر بیننده ترین صفحه انترنتی افغانی
www.eslahonline.net

رادیو صدای اصلاح 104.3 FM
با ۱۷ ساعت نشرات در شبانه روز
شماره تماس: 0786945943

اعلانات شما را می پذیریم